

मधेशको पहिलो 'क' वर्गको राष्ट्रिय दैनिक

छिटो र सर्वाधिक बित्री हुने

जनकपुर टुडे

Janakpur Today Daily

www.ejanakpurtoday.com

जनकपुर
टुडेको सम्पर्क नं.
९८५४०२६०२५,
९८०१६२६०२६,
०४१-५९११०१
विज्ञापनको लागि मात्र
jtodaynews@gmail.com

वर्ष २६

अंक १८१

२०८१ साल मंसिर १६ गते आइतबार (1 December, Sunday, 2024)

पृष्ठ ८

मूल्य रु. ११-

मधेशको सात स्थानमा आज उपनिर्वाचन

टुडे समाचारदाता जनकपुरधाम । स्थानीय तहको उपनिर्वाचन अन्तर्गत मधेश प्रदेशको सप्तरी, धनुषा, महोत्तरी, रौतहटको सात स्थानमा निर्वाचन आइतबार निर्वाचन हुँदैछ । यसको सम्पूर्ण तयारी पूरा भइसकेको मधेश प्रदेश निर्वाचनको कार्यालयले जनाएको छ ।

उपनिर्वाचन

सप्तरीको डाकेश्वरी नगरपालिका वडा नम्बर १ मा २०७९ को स्थानीय तहको निर्वाचनमा कांग्रेसका प्रीतमलाल चौधरी निर्वाचित भएका थिए । तर उनको निधनपछि उपनिर्वाचन हुँदैछ । त्यस्तै सोही नगरपालिकाको वडा नम्बर ४ का अध्यक्षको निधनपछि उपनिर्वाचन हुँदैछ । गत निर्वाचनमा कांग्रेसका हरि प्रसाद रायले ३३३ मत प्राप्त गरी निर्वाचित भएका थिए । धनुषाको धनुषाधाम नगरपालिका १ को वडाअध्यक्ष विश्वनाथ यादवको निधनपछि सो पदमा पनि उपनिर्वाचन हुन लागेको छ । कांग्रेसका यादव गत

निर्वाचनमा ६१८ मत प्राप्त गरी निर्वाचित भएका थिए । त्यस्तै उपनिर्वाचन हुन लागेको महोत्तरीको रामगोपालपुर नगरपालिका वडा नम्बर २ मा गत चुनावमा नेकपा माओवादी केन्द्रका मुकेश कुमार यादव ४३३ मत प्राप्त गरी निर्वाचित भएका थिए । त्यसैगरी रौतहटको ईशनाथ नगरपालिका वडा नम्बर ७ मा एमालेका वडाअध्यक्ष शोख खलीउल्लाह ६८३ मत प्राप्त गरी निर्वाचित भएका थिए । त्यस्तै रौतहटको रजौरी नगरपालिका वडा नम्बर ६ मा कांग्रेसका शोख मोजरे आलम ५३४ मत प्राप्त गरी निर्वाचित भएका थिए । त्यस्तै गढीमाई नगरपालिका वडा नम्बर ८ पनि वडाअध्यक्षको निधनपछि उपनिर्वाचन हुँदैछ । गत निर्वाचनमा सो वडामा जसपा नेमालका रामाज्ञा राय यादव ७६४ मत प्राप्त गरी निर्वाचित भएका थिए । मधेश प्रदेशको सात स्थानमा भइरहेको उपनिर्वाचनमा १०३ जना उम्मेदवार छन् ।

एनपीएलको उद्घाटन खेलमा जनकपुरको सहज जित विराटनगर किंग्स ८ विकेटले पराजित, दर्शकको भारी भीड

टुडे समाचारदाता

काठमाण्डु । नेपाल प्रिमियर लिग (एनपीएल)को उद्घाटन खेलमा जनकपुर बोल्ट्सले विराटनगर किंग्समाथि ८ विकेटले जित हात पारेको छ । जनकपुर बोल्ट्सले जितका लागि आवश्यक १ सय २८ रनको लक्ष्यलाई १५ ओभर तीन बलमै पूरा गरे । जितसम्म पुग्न जनकपुर बोल्ट्सका २ जना खेलाडी मात्र आउट भएका थिए । लाहिरी मिलान्थाको शानदार अर्धशतकमा जनकपुर बोल्ट्सले एनपीएलको पहिलो खेलमा विराटनगर किंग्सलाई ८ विकेटले हराउँदै विजयी सुरुवात गरेको छ । टस जितेर फिल्डिंग रोजेको जनकपुरले विराटनगर किंग्सलाई १९ ओभरमै अलआउट गर्दै १ सय २७ र नमा रोकेको थियो । मिलान्थाले अविजित अर्धशतक बनाए । १ सय २७ रन बनाएको जनकपुर बोल्ट्सले १५ ओभरको तेस्रो बलमा शानदार चौका प्रहार गरेर १ सय ३१ रन बनाए । मिलान्थाले ५३ बल खेल्दै ९ चौका र ३ छक्काको मददमा अविजित ७५ रन बनाए । थाकुरले ३३ बलमा २ चौका प्रहार गर्दै अविजित २९ रन बनाए उनलाई साथ दिएका थिए । स्कोर टाई भएको अवस्थामा उनले विजयी चौका प्रहार गरेका थिए । विराटनगरका क्रिस सोलले वाइड

फालेपछि जनकपुरले पहिलो ओभरमै ११ रन जोडेको थियो । तर, सोलले आसिफ शेखलाई शून्यमा नै बोल्ट गर्दै विराटनगरलाई विकेट दिलाएका थिए । कप्तान अनिल शाह पनि पिचमा धेरै बेर टिकन सकेनन् । ५ रनमा कप्तान साह आउट हुँदा जनकपुरको स्कोर १५ रनमा २ विकेट थियो । प्रतिश जिसीले कप्तान अनिललाई बोल्ट गरेका थिए । तर, त्यसपछि मिलान्था

र हर्ष थाकुरले मिलेर जितको लक्ष्य सम्म सहजै पुगे । यो जोडीले तेस्रो विकेटका लागि शतकीय साझेदारी गरे । विराटनगर किंग्सका क्रिस सोल र प्रतिश जिसीले १/१ विकेट लिएका थिए । विराटनगरका लागि मार्टिन गिण्टलेले अर्धशतक प्रहार गरे पनि अन्य खेलाडीले गतिलो साथ दिन सकेनन् । पहिलो पटक नेपालमा आएर फ्रेंचाइज

लिग खेलेका गिण्टलेले ४३ बलमा ७ चौका र १ छक्का प्रहार गरे । एनपीएलमा पहिलो अर्धशतक प्रहार गर्ने उनी पहिलो खेलाडी बने । उनले नै एनपीएलको पहिलो छक्का पनि प्रहार गरे । एनपीएलको पहिलो चौका पनि विराटनगरका लोकेश बमले प्रहार गरे । उनलाई आउट गर्दै जनकपुरका ललित राजवंशी एनपीएलको पहिलो विकेट लिने खेलाडी

बनेका हुन् । ६ रनमै लोकेश बमलाई पहिलो विकेटको रूपमा गुमाएको विराटनगरका लागि गिण्टले र आकिब इल्यासले ४७ रनको महत्वपूर्ण साझेदारी गरे । तर, इल्यास पनि धेरै बेर टिकन सकेनन् । उनी १५ रन बनाएर आउट भए । त्यसपछि आएका ब्याटरले गिण्टलाई राम्रो साथ दिन सकेनन् । निकोलस किटोन ९, बसिर अहमद ७, र जेश पुलामी मगर १, प्रतिश जिसी २, कप्तान सन्दीप लामिछाने ७, क्रिस सोल ४ रन मात्र बनाउन सके । जितेन्द्र मुखिया खाता नखोली आउट भए । जनकपुरका लागि नेपाली स्पिनर ललित राजवंशीले उत्कृष्ट बलिङ गरे । उनले ४ ओभरमा २८ रन खर्चेर सर्वाधिक ३ विकेट लिए । जनकपुर बोल्ट्सलाई जित सहज बनाउन ललितको सटिक बलिङले महत्वपूर्ण योगदान दिए । मध्य लक्ष्यमा विराटनगर किंग्सलाई रोक्न ललितको बलिङ महत्वपूर्ण थियो । ठाकुर र किशोर महतोले २-२ तथा मोहसिन र माइकलले १-१ विकेट लिए । ठाकुरले ४ ओभरमा २२ र किशोरले ३ ओभरमा १८ रन दिएका थिए । यस्तै क्यानडियन अलराउण्डर हर्ष थाकुरले ४ ओभरमा २२ रन खर्चेर २ विकेट लिए । जनकपुर बोल्ट्सका खेलाडीहरू आत्मविश्वासले पूर्ण थिए । विराटनगर किंग्सका खेलाडीहरू लयमा देखिएनन् । ब्याटिंग र बलिङ दुवै कमजोर थियो ।

डेङ्गी भाइरसको संक्रमणबाट बच्ने उपायहरू

सुरक्षित रहौं रोकथाम गरी नियन्त्रण गरौं

डेङ्गी रोग डेङ्गी भाइरसबाट संक्रमित एडिज जातको लामसुटेको टोकाईबाट मात्र सर्दछ ।

धोए मात्र पानी जम्मा भएको भाँडामा पनि यो लामसुटेले फुल पार्दछ र यसको वृद्धि विकास हुन्छ ।

डेङ्गीका मुख्य लक्षणहरू

- सच्च ज्वरो आउनु
- जोर्नी र मांशपेशीहरू बेस्सरी दुख्नु
- आँखाको नेडी दुख्नु
- बेस्सरी टाउको दुख्नु
- शरीरमा राता बिमिराहरू आउनु
- वाकवाकी लाग्नु वा घान्ता हुनु

डेङ्गीका लक्षणहरू देखिएमा के गर्ने ?

स्वास्थ्य संस्थामा गई चिकित्सक वा स्वास्थ्यकर्मीको सल्लाह लिने ।

घरमै बसेर उपचार गर्ने सल्लाह दिएमा ज्वरो घटाउनका लागि र जीउ दुखेको कम गर्नको लागि प्यारासिटामोल बाहेक बुफेन र एस्किन जस्ता अन्य औषधीको सेवन नगर्ने ।

अस्पताल भर्ना हुन सल्लाह दिएमा तुरुन्त भर्ना हुने ।

(*चिकित्सकको सल्लाह नलिईकन कुनै पनि औषधी सेवन नगर्ने)

लामसुटेले फुल पार्न सक्ने संभावित घर भित्र र वरपरका पानी जम्ने ठाउँहरू र पानी राख्ने भाँडाहरू खोजी खोजी सफा गरौं र लामसुटेको फुल नष्ट गरौं ।

मिथिला बिहारी नगरपालिका
तारापट्टी, धनुषा, मधेश प्रदेश

डेङ्गी भाइरसको संक्रमणबाट बच्ने उपायहरू

सुरक्षित रहौं रोकथाम गरी नियन्त्रण गरौं

डेङ्गी रोग डेङ्गी भाइरसबाट संक्रमित एडिज जातका लामसुटेको टोकाईबाट सर्दछ । एडिज जातका लामसुटे पानी जम्मा भएको जुनसुकै भाँडामा पनि हुर्कन सक्दछ ।

पानी राख्ने भाँडाहरू जस्तै ट्यांकी, ड्रम, बाटा, बाल्टिन आदिलाई लामसुटे नछिर्ने गरी राक्षरी छोपेर राख्नु । साथै पानी जम्न सक्ने ठाउँमा पानी जम्न नदिन नियमित सफा गरौं ।

कोठा भित्र लामसुटे मगाउने धूप बाल्ने र लामसुटेको टोकाईबाट बच्ने मलम लगाऔं ।

काम नलान्ने र पानी भरिन सक्ने सामानहरू जस्तै बोतल, टायर, प्लास्टिकका बस्तुहरू पानी जम्न नमिल्ने गरि विसर्जन गर्ने ।

घर/विद्यालयको अर्धोरा कुना-काप्चा, जस्तै: पर्दा पछाडी, खाटमुनि, शौचालय भित्र, बेस्क/बेन्च मुनि आदि जस्ता ठाउँहरूमा किटनाशक औषधि छर्कने गरौं ।

कप्टिमा रुपाको एक पटक ऐर कुलर, पानी ट्यांकी, फूलदानी, गमलामा राखिएको फ्लेटहरू राक्षरी सफा गरौं ।

हामी सबै मिलेर मात्र डेङ्गी रोकथाम गर्न सक्दौं ।

लामसुटेले फुल पार्न सक्ने संभावित घर र विद्यालय भित्र र वरपरका पानी जम्ने ठाउँहरू र पानी राख्ने भाँडाहरू खोजी खोजी सफा गरौं र लामसुटेको फुल नष्ट गरौं ।

जिरामवानी गाउँपालिका
सेठवा, पर्सा, मधेश प्रदेश

इन्धनको मूल्य बढ्यो

दुई समाचारदाता
जनकपुरधाम। नेपाल आयल निगमले इन्धनको मूल्य बढाएको छ। निगम सञ्चालक समितिको शनिबार बसेको बैठकले इन्डियन आयल कर्पोरेशनबाट प्राप्त नयाँ खरिद मूल्यअनुसार नेपालमा पनि पेट्रोलको मूल्य लिटरमा १ रुपैयाँ बढाउने निर्णय गरेको छ। त्यस्तै हवाई इन्धन आन्तरिक कर्तर्फ लिटरमा २ र अन्तर विष्टृतर्फ काठमाण्डुका लागि प्रतिकिलोलिटर अमेरिकी डलर

१५ का दरले बढाइएको छ। हवाई इन्धन पोखरा र भैरहवाका लागि लागत मूल्यमै लागि गर्ने निगमले शनिबार साँझ जारी विज्ञापितमा उल्लेख गरिएको छ। खाना पकाउने ग्यासको मूल्य बढेर आए पनि साविकको मूल्य नै कायम राखिएको निगमले जनाएको छ। नयाँ मूल्य शनिबार राति १२ बजेदेखि लागू हुनेछ।

काठमाण्डु। पशुपति क्षेत्रमा दिवङ्गत पितृका नाममा शतबीज छरिएको छ। प्रत्येक दिन मार्गशीर्ष कृष्ण चतुर्दशीका दिनमा पशुपति क्षेत्रका १४ स्थानमा शतबीज छरिएको हो।

पशुपतिनाथको मूल मन्दिर, वाम्पती, भष्मेश्वर महादेव, आर्यघाट, रुद्रगाडेश्वर, भागलभुगल महादेव, किरातेश्वर, गौरीघाट, गुह्येश्वरी, नमोबुद्ध, बहिरो गणेश, विश्वरूप, मृगस्थली हुँदै भागलभुगल महादेव नजिकैका क्षेत्रमा आज बिहानैदेखि दिवङ्गत पितृका नाममा शतबीज छर्ने भक्तजनको घुईचो लागेको थियो। शुक्रबार बेलुकीदेखि पशुपति क्षेत्रमा महादीपदान गरी बसेका भक्तजनले आज बिहानैदेखि शतबीज छर्ने र समापन गरिने पशुपति क्षेत्र विकास कोषले जनाएको छ। शुक्रबार रातभर बत्ती बालेर बसेका भक्तजनले मार्गशीर्ष कृष्ण चतुर्दशीका दिन बिहान भने दिवङ्गत पितृको सद्गतिको कामना गर्दै शतबीज छर्छन्। त्रयोदशीको बेलुकीदेखि दिवङ्गत पितृका नाममा अखण्ड दीपदान गरी बसेका भक्तजनले बिहानै वाम्पती नदीमा दीप सेलाएर चतुर्दशीको बिहान पितृको सद्गतिको कामना गर्दै शतबीज छर्छन्। यस अवसरमा पशुपतिनाथ मन्दिरलागत देशभरका शिवमन्दिरमा भक्तजनको भीड लागेको जनाइएको छ। प्रत्येक वर्ष मार्गशीर्ष कृष्ण चतुर्दशीका दिन बालाचतुर्दशी पर्व मनाउन देशका विभिन्न स्थानबाट भक्तजन पशुपतिमा आउँछन्।

पशुपति क्षेत्रमा शतबीज छरियो

यसरी आएका श्रद्धालु भक्तजनको शुक्रबार बिहानैदेखि पशुपति क्षेत्रमा भीड लागेको थियो। बत्ती हाल सप्तबीज (धान, जौ, तिल, गहुँ, चना, मकै, कागुनी) छर्दै मृगस्थलीमा रहेका बहिरा गणेश नजिक आइपुगेपछि उक्त गणेशको शिलालाई हल्लाउँदै ठूलो स्वरले दिवङ्गत आत्माको पाउने गरी सन्देश पुर्‍याउन अनुरोध गरिन्छ। धर्मशास्त्रविद् प्रा डा रामचन्द्र गौतम शतबीज भनाले हेमाद्रि नामक धर्मग्रन्थमा उल्लेख गरिए अनुसार धानका सय गेडा चढाउनुपर्ने अरु अन्न होइन भन्दछन्। “भगवान् शिव मृगरूप लिएर घुम्नुभएको पुण्यक्षेत्रमा आजका दिन एक गेडा बीज छर्दा एक गेडा सुन दान गरे बराबरको पुण्य मिल्ने र दिवङ्गत आत्माले पनि मुक्ति पाउने चर्चा विभिन्न धर्मग्रन्थमा गरिएको छ”, उहाँले भन्नुभयो। वाम्पती

किनारको मृगस्थलीमा भगवान् शिव मृगरूप धारणा गरेर विहार गर्नुभएको हाहा पाई त्यस शिवरूपी मृगलाई चिन्न पार्वतीले विभिन्न किसिमको बीज छेको र ती बीज उम्री हरिया भएपछि मृगहरू आउँदा सो बथानमा भगवान् शिवलाई पार्वतीले चिन्न सकेको किम्वदन्ती छ। यसैगरी बालाचतुर्दशीसँग जोडिएको अर्को एउटा कथा पनि प्रसिद्ध छ। सो कथाअनुसार उहिले पशुपतिको मुर्दाघाटमा बस्ने ‘बालानन्द’ नामका एक मानिस खाजा खान लाग्दा त्यसै बखत पोलिएको शवको टाउको फुट्न गई उछिट्टिएको गिदी उनको च्युरामा परेको थियो। सो गिदीसँगै च्युरा खोंदा भन् मीठो भएकोले त्यसै बेलादेखि उनी मुर्दाको गिदी खान पल्किए। त्यसपछि मानिसको गिदी खाने तथा लामालामा दाढी,

त्रिवि क्रिकेट मैदानमा भीडमा च्यापिँदा दुई प्रहरीसहित सात घाइते

काठमाण्डु। कीर्तिपुर नगर पालिका-१० स्थित त्रिवि क्रिकेट मैदानमा नेपाल प्रिमियर लिग (एनपिएल) को उद्घाटन खेल हेर्न जाने क्रममा भीडमा च्यापिएर सात जना घाइते भएका छन्। शनिबार विराटनगर किङ्स र जनकपुर बोल्टसबीच भएको तामाङ र जुम्ला घर भई सोही बेसमा काम गर्ने प्रहरी दानबहादुर राउत घाइते भएका छन्। यस्तै गुल्मीको कालिगण्डकी घर भई बानेश्वर बस्ने २९ वर्षीय शिशिर गौतम, कपिलवस्तु घर भई हाल काठमाडौँको सितापाइला ३२ वर्षीय केशव आचार्य, बैतडीका केशव नैगी

उद्घाटन खेल हेर्न जाने क्रममा भीडमा च्यापिएर सात जना घाइते भएका जिल्ला प्रहरी परिसर काठमाडौँका प्रवक्ता, प्रहरी उपरिक्षक नवराज अधिकारीले जानकारी दिनुभयो। उहाँका अनुसार घाइते हुनेमा रुपन्देहीको सिद्धार्थनगर घर भई बानेश्वर बस्ने २५ वर्षका जयन श्रेष्ठ, धादिङ खनियावास घर भई केन्द्रीय प्रहरी विशेष कार्यदल कपन दरबन्दी रहेका सञ्जीव संसद् सुरक्षा बेश बानेश्वर मा कार्यरत प्रहरी जवान अजय र रुकुम मुसिकोट घर भई हाल काठमाडौँ बस्ने ३२ वर्षीय प्रेम खड्गी पनि घाइते भएका प्रहरीले जानकारी दिएको छ। घाइतेमध्ये प्रहरी जवान तामाङको अवस्था गम्भीर रहेको प्रहरी उपरिक्षक अधिकारीले बताउनुभयो। उहाँको अहिले बाँसवार स्थित न्युरो अस्पतालमा उपचार भइरहेको छ। अन्य घाइतेको पनि काठमाडौँका विभिन्न अस्पतालमा उपचार भइरहेको छ। रासस

डोल्पावासीका आधारभूत आवश्यकता पूरा गर्न सरकार प्रतिबद्ध छ : मन्त्री यादव

डोल्पा। खानेपानीमन्त्री प्रदीप यादवले नेपाल सरकारले डोल्पावासी नागरिकका आधारभूत आवश्यकता पूरा गर्न प्रतिबद्ध रहेको बताउनुभएको छ। नेपालको उच्च हिमाली जिल्ला डोल्पाको ठूलोभेरी नगर पालिका-६ दूगाउँका एखोलीमा निर्माण गरिएको खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजनाको आज उद्घाटन गर्दै मन्त्री यादवले डोल्पावासी आमनागरिकका हरेक आवश्यकता पूरा गर्नका लागि नेपाल सरकार सधैं तत्पर र कटिबद्ध रहेको बताउनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, “सरकारले डोल्पाली नागरिकको आधारभूत आवश्यकता पूरा गर्न कटिबद्ध छ, खानेपानीका यस्ता योजनाहरूले डोल्पा सहितका नेपालका अन्य दुर्गम क्षेत्रका जनताको जीवनस्तरमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउनेछ।” शनिबार उद्घाटन गरिएको उक्त खानेपानीआयोजनालेस्थानीयवासीको दीर्घकालीन आवश्यकता पूरा गर्दै स्वच्छ खानेपानीको पहुँच सुनिश्चित गर्न महत्त्वपूर्ण कोसेढुङ्गा साबित हुने मन्त्री यादवले विश्वास व्यक्त गर्नुभयो। उहाँले डोल्पावासी आम नागरिकहरूको सहकार्य एवं सहयोगबाट डोल्पा जिल्लामा खानेपानी आयोजनाका काममा राम्रो

उपलब्धि सम्भव भएको बताउनुभयो। यसैगरी, मन्त्री यादवले शनिबारे डोल्पाको ठूलोभेरी नगर पालिकामा खानेपानी मन्त्रालयको समन्वयमा स्थापित ठूलोभेरी नगर पालिका-७ जुफालामा रहेको ग्रामीण खानेपानी सेवा सहायता केन्द्रको समेत उद्घाटन गर्नुभयो। उहाँले स्थानीय समुदायको जीवनस्तर सुधार गर्न, स्वास्थ्य समस्याहरू कम गर्न र पानीको दिगो व्यवस्थापनमा शुद्ध र स्वच्छ खानेपानीका आयोजनाले महत्त्वपूर्ण योगदान दिने मन्त्री यादवले बताउनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, “नेपालका ग्रामीण क्षेत्रका जनतालाई स्वच्छ र सुरक्षित खानेपानी उपलब्ध गराउने सरकारको पहिलो प्राथमिकता छ, सोही अनुसार मन्त्रालय अगाडि बढेर काम गरिरहेको छ।” मन्त्री

‘सामाजिक एकता कायम गर्न भाषा-संस्कृति महत्वपूर्ण’

विराटनगर। कोशी प्रदेशका पर्यटन, वन तथा वातावरणमन्त्री सदानन्द मण्डलले सामाजिक एकता कायम गर्न भाषा-संस्कृतिको भूमिका महत्त्वपूर्ण हुने बताउनुभएको छ। मैथिली एशोसिएसन नेपालद्वारा शनिबार आयोजित ‘मान इन्टरनेशनल अवार्ड’ कार्यक्रममा उहाँले मान-सम्मानको परम्परे समाजमा एकता एवं सद्भाव अभिवृद्धि गर्न महत्त्व मिल्ने बताउनुभयो। राष्ट्रिय समाचार समिति (रासस)का कार्यकारी अध्यक्ष धर्मेश्वर भन्जाले मान-सम्मान गर्नुपर्नेमा जोड दिँदै आफूले पाउन अरुलाई पनि सम्मान गर्नुपर्छ भन्नुभयो। फरक प्रसङ्गमा उहाँले बहुभाषिक हाम्रो मुलुकका विविध मातृभाषाका समाचार र विचार सम्प्रेषणलाई प्राथमिकता दिँदै राससले आफ्नो सेवामा

मैथिली भाषालाई समावेश गरेको बताउनुभयो। त्यसअवसरमा कार्यकारी अध्यक्ष भन्जाले सम्मान गरिएको थियो। साथै नेपाल र भारतका एक सय १० जनालाई सम्मान गरिएको थियो। कार्यक्रम एशोसिएसनका अध्यक्ष प्रवीननारायण चौधरीको अध्यक्षतामा भएको थियो। रासस

ओमानमा पहिलोपटक सामाजिक सुरक्षासम्बन्धी विशेष कार्यक्रम

काठमाण्डु। ओमानस्थित नेपाली राजदूतावासद्वारा शुक्रबार दूतावास परिसरमा नेपाली श्रमिकहरूलाई सामाजिक सुरक्षा कोषमा आबद्धता तथा योगदानको नियमितता गर्ने, श्रम एवं कन्सुलर सेवासम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रमको आयोजना गरियो। त्यस अवसरमा ओमानका लागि नेपाली राजदूत डोरनाथ अर्यालले सामाजिक सुरक्षा कोष, श्रमिकको सुरक्षाका निमित्त नेपाल सरकारले चालेका कदमबारे जानकारी दिँदै आतिथेय मुलुकको कानूनको पूर्ण परिपालना गर्न सम्बद्ध सबैमा आग्रह गर्नुभयो। सामाजिक सुरक्षा कोषका उपकार्यकारी निर्देशक विवेक पन्थीले सामाजिक सुरक्षा कोषमा आबद्ध हुने प्रक्रियाबारे जानकारी दिनुभएको थियो। कार्यक्रममा श्रम तथा कन्सुलर सेवासम्बन्धी जानकारी दिइएको थियो। कार्यक्रमबाट दुई सय १५ जना सेवाग्राही लाभान्वित भएका र जद्दूतावासले आज जारी गरेको प्रेस विज्ञापितमा जनाइएको छ। नेपाली राजदूतावास मस्कटबाट विगतमा कार्यालय

खुलेको दिनमा सेवा लिन आउन असहज हुने नेपाली श्रमिकहरूलाई लक्षित गर्दै निजहरूको सहजताका लागि सार्वजनिक बिदाकै दिनमा राहदानी तथा कन्सुलर सेवासम्बन्धी शिपिङ सञ्चालन गर्दै आएको भए तापनि विदेशमा भने सामाजिक सुरक्षासम्बन्धी सेवा पहिलो पटक आयोजना गरिएको हो। रासस

तपाईंको आज

पण्डित : ब्रम जी

- मेघ** : प्रेम प्रसंग, मित्र सुख।
- बृष** : सुख समृद्धि हुने।
- मिथुन** : भ्रमण अवसर हुने।
- कंकट** : अवसर प्राप्त।
- सिंह** : वाद विवादबाट बच्नु।
- कन्या** : नयाँ कार्य हुने।
- तुला** : पुरस्कार प्राप्त लाभ।
- वृश्चिक** : बौद्धिक क्षमता।
- धनु** : प्रतिभा सम्पन्नता।
- मकर** : शिक्षामा उन्नति।
- कृष्ण** : पारिवाहिक सुख।
- मीन** : धन वृद्धि सञ्चय।

राशिफलले जस्तो दिनको संकेत गरेपनि कर्म दादा फल राम्रो पाइन्छ।

महत्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

जनकपुरधाम ०४१

बारुण यन्त्र	५२००११	विद्युत फ्यूज शाखा	५१००३४, ५१००३५
प्रहरी (हप्टी लाईन)	४२००९९, ४२०२९९, १००	साह केबुल	५२४७२२
एम्बुलेन्स (रेडक्रस)	१०२	जानकी केबुल	५२३७२८
एम्बुलेन्स (मेडिकल कलेज)	५२६०९०, ५२६०९१	म्याक्स टीभी	०४१-५१००९७, ९८०१६६८६५२
एम्बुलेन्स (हिमालय युवा क्लब)	९८०४८५१२६	नगर सेफ्टी टैंक सफाई सेवा	५२१२६२
अञ्चल अस्पताल	५२००३३	मुजेलिया प्रहरी चौकी	५२०७५०
जनकपुर सिटी हस्पिटल भानुचोक	५२२०११, ५२५८९९	सशस्त्र प्रहरी मुजेलिया	५२७२१३, ५२७८००
नेपाल शिक्षक संघ (एम्बुलेन्स)	९८०१६४४४५५, ९८५४०२८२९६	बुद्ध एयर	५२५०२२
जानकी हेल्थकेयर सेक्टर रामानन्द चोक	५२५३४१	यति एयरलायन्स, शिवचोक	५१०३०१/५१०३०२
रक्तसंचार (रेडक्रस)	५२०८७०	होटल मानकी	९८५८९३३३३, ९८५८९३३३३३
ॐ शक्ति अध्ययन अनुसन्धान केन्द्र (एम्बुलेन्स)	९८५४०२७४३४	होटल रामा	५२००५१, ५२३८५४
कृष्णा नर्सिङहोम	५२११९८	वेलकम होटल	९८०१६२००६५, ९८०१६२००६४
विरेन्द्र डेन्टल हेल्थ केयर	५२८४३७	गौतम होटल, बर्दिबास	०४४-५५००३४
आँखा अस्पताल	५२०३९७	जलेश्वर अस्पताल	०४४-५२००७०
रेडियो टुडे (९१ मेगाहर्ज)	९८०१६२६०२६	प्रहरी (जलेश्वर)	०४४-५२०००९
एयर पोर्ट	५१००५८, ५१००५२	एम्बुलेन्स (जलेश्वर)	०४४-५२०१००
		विद्युत (जलेश्वर)	०४४-५२००६६, ५२००६६

जानकी मन्दिर प्रत्येक दिन

बिहान टोका खुल्ने समय	: ०५:०० बजे
बिहान पूजा आरती	: ०७:०० बजे
बिहान टोका बन्द	: १२:०० बजे
अन्न क्षेत्र	: मिश्रुक भोजन
दिउँसो टोका खुल्ने समय	: ०४:०० बजे
सन्ध्या पूजा आरती:सँझ	: ०७:३० बजे

राम मन्दिर प्रत्येक दिन

बिहान टोका खुल्ने समय	: ०५:०० बजे
मंगल आरती	: ०७:३० बजे
महापासाद भोग	: १२:०० बजे
दिउँसो टोका खुल्ने समय	: ०३:३० बजे
सन्ध्या पूजा आरती सँझ	: ०७:०० बजे
रात्रि भोग	: ०९:०० बजे
पट बन्द	: ०९:१५ बजे

विवाह पंचमी महोत्सव नजिकिएको बेलामा जनकपुरधामको जानकी मन्दिरलाई भव्यता प्रदान गर्ने उदेश्यले फिर्तामिली बनाइएको सुन्दर छवी ।

तिस्त्रि : संजय कुमार यादव

‘प्रधानमन्त्रीको चीन भ्रमणबाट नेपालले अधिकतम लाभ लिनुपर्छ’

दमौली । राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (स्वप्पा)का उपसभापति डा स्वर्णिम वाप्लेले प्रधानमन्त्रीको आसन्न चीन भ्रमणका क्रममा नेपालले चीनबाट अधिकतम लाभ लिन सक्नुपर्ने बताउनुभएको छ । शनिबार दमौलीमा आयोजित पार्टीको जिल्ला भेलामा उपसभापति वाप्लेले चीनमात्रै नभई भारतलगायत बहुपक्षीय निकायबाट सहयोग लिनुपर्ने बताउनुभयो ।

नेपालमा पूर्वाधारको अभाव खड्किएकाले सहयोगी निकायबाट अनुदान वा ऋण लिनुपर्ने डा वाप्लेको भनाइ छ । “एक प्रतिशत ब्याज भए ऋण नै लिए पनि फरक पर्दैन । ३०/४० वर्षमा र

कम फिर्ता गर्नुपर्ने प्रकृतिको ऋण भए स्वीकृतनुपर्छ”, उहाँले भन्नुभयो, “केही राजनीतिक दलले चीनबाट ऋण लिनेहुँदैन भन्ने प्रकृतिका अभिव्यक्ति दिनु अपरिपक्व छ । सन्तुलित र परिपक्व हिसाबले नेपाल अगाडि बढ्नुपर्छ ।” उपसभापति वाप्लेले

मिसन २०८४ को तयारीका लागि अहिलेदेखि नै लामुपुर्नेमा जोड दिनुभयो । उहाँले पार्टी सभापति रवि लामिछाने पत्राङ्गण केही तयारीमा ढिलाइ हुँदा आसन्न उपनिर्वाचनमा केही ठाउँमा पार्टीका उम्मेदवार नठाउँदा प्रष्ट पार्नुभयो । रासस

सहयोगको भावना वृद्धि गर्नुपर्नेमा अध्यक्ष दाहालको जोड

काठमाण्डु । नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र) का अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल ‘प्रचण्ड’ले समाजमा दुःखपीडामा परेकालाई सहयोग गर्नु नेपाली समाजको संस्कृति भएको उल्लेख गर्दै सहयोगको भावना वृद्धि गर्नुपर्नेमा जोड दिनुभएको

सामग्री हस्तान्तरण गर्दै उहाँले उक्त कुरा बताउनुभएको हो । दुर्घटनापछि अध्यक्ष दाहाल कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका-२ आलापोटस्थित नगरकोटी निवास पुगेर बाबुआमा गुमाएका दुई छोरी गरिमा र अनु नगरकोटीको अभिभावकत्व लिन

सहयोग गर्ने घोषणा गर्नुभएको छ । सहयोग घोषणा कार्यक्रममा अध्यक्ष दाहालले शैक्षिक सामग्री सहयोग गर्ने नेपाल, घटनालगत्तै एकताबद्ध भएर यो पीडालाई उजागर गर्दै सहयोग सञ्चालन गर्ने आलापोटवासी र निःशुल्क अध्ययनको व्यवस्था मिलाउने विद्यालयलाई धन्यवाद दिनुभयो । उहाँले भन्नुभयो, “समाजमा पीडामा भएका र सेवा आवश्यक भएकालाई सहयोग गर्ने भावना नेपाली समाजको संस्कृति नै हो, यसलाई बढाएर लैजानुपर्छ ।” पार्टीले बालिकाहरूको

अभिभावकत्व लिन प्रतिबद्धता व्यक्त गरिसकेको उल्लेख गर्दै अध्यक्ष दाहालले त्यसलाई पूरा गर्ने र कक्षा १२ सम्म पार्टीले नै अभिभावकत्व लिएर बुवाआमा गुमाएका दुई छोरीलाई पठनपाठको व्यवस्था मिलाउने बताउनुभयो । सो क्रममा सहयोगी नेपालले बालिकाका परिवारलाई शैक्षिक सामग्री पनि हस्तान्तरण गर्नुभएको थियो । रासस

अभिभावकत्व लिन प्रतिबद्धता व्यक्त गरिसकेको उल्लेख गर्दै अध्यक्ष दाहालले त्यसलाई पूरा गर्ने र कक्षा १२ सम्म पार्टीले नै अभिभावकत्व लिएर बुवाआमा गुमाएका दुई छोरीलाई पठनपाठको व्यवस्था मिलाउने बताउनुभयो । सो क्रममा सहयोगी नेपालले बालिकाका परिवारलाई शैक्षिक सामग्री पनि हस्तान्तरण गर्नुभएको थियो । रासस

अभिभावकत्व लिन प्रतिबद्धता व्यक्त गरिसकेको उल्लेख गर्दै अध्यक्ष दाहालले त्यसलाई पूरा गर्ने र कक्षा १२ सम्म पार्टीले नै अभिभावकत्व लिएर बुवाआमा गुमाएका दुई छोरीलाई पठनपाठको व्यवस्था मिलाउने बताउनुभयो । सो क्रममा सहयोगी नेपालले बालिकाका परिवारलाई शैक्षिक सामग्री पनि हस्तान्तरण गर्नुभएको थियो । रासस

व्यापार घाटा तीन खर्ब ५२ अर्ब ३७ करोड

काठमाण्डु । चालु आर्थिक वर्षको तीन महिनामा मुलुकको व्यापार घाटा चार प्रतिशतले कमी आएको छ । नेपाल राष्ट्र बैंकका अनुसार कुल वस्तु निर्यातमा ४ दशमलव एक प्रतिशतले कमी आई रु ३८ अर्ब ३८ करोड कायम भएको छ । यस्तै, वस्तु आयातमा चार दशमलव दुई प्रतिशतले कमी आई रु तीन खर्ब ९० अर्ब ७५ करोड कायम भएको छ ।

गत वर्षको तुलनामा व्यापार घाटामा चार प्रतिशतले गिरावट आई रु तीन खर्ब ५२ अर्ब ३७ करोड रहन गएको छ । यस्तै, विप्रेषण आप्रवाह ११ दशमलव पाँच प्रतिशतले वृद्धि भई रु चार खर्ब सात अर्ब ३१ करोड रहन गएको छ । अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा विप्रेषण आप्रवाह २५ दशमलव पाँच प्रतिशतले वृद्धि भई रु तीन खर्ब ६५ अर्ब ३७ करोड पुगेको थियो ।

चालु आवको पहिलो त्रयमासमा चालु खाता रु एक खर्ब ११ अर्ब ८७ करोड र शोधनान्तर स्थिति रु एक खर्ब ८४ अर्ब ९९ करोडले बचतमा छ । अघिल्लो आर्थिक वर्षको सोही अवधिमा चालु खाता रु ५९ अर्ब ६५ करोड र शोधनान्तर स्थिति रु एक खर्ब एक अर्ब ६६ करोडले बचतमा रहेको थियो ।

औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति चार दशमलव २६ प्रतिशत रहेको छ । गत

असोजमा वार्षिक विन्तुगत उपभोक्ता मुद्रास्फीति चार दशमलव ८२ प्रतिशत रहेको छ । अघिल्लो वर्षको सोही महिनामा मुद्रास्फीति सात दशमलव ५० प्रतिशत रहेको थियो । तरकारी तथा दलहन उप-समूहको उच्च मूल्य वृद्धिका कारण २०८१ असोजमा वार्षिक विन्तुगत आधारमा खाद्यान्न समूहको मुद्रास्फीति सात दशमलव १८ प्रतिशत रहेको छ भने गैर-खाद्य तथा सेवा समूहको मुद्रास्फीति तीन दशमलव ५० प्रतिशत रहेको छ ।

अघिल्लो वर्षको सोही महिनामा यी समूहको मुद्रास्फीति क्रमशः आठ दशमलव ४८ प्रतिशत र छ दशमलव ८५ प्रतिशत रहेको थियो । गत असोजमा वार्षिक विन्तुगत

थोक मुद्रास्फीति पाँच दशमलव ५१ प्रतिशत रहेको छ । अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा यस्तो मुद्रास्फीति दुई दशमलव ७८ प्रतिशत रहेको थियो । त्यसैगरी, तलब तथा ज्याला सूचकाङ्क तीन दशमलव ३६ प्रतिशतले बढेको छ । अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा यस्तो सूचकाङ्क पाँच दशमलव ६५ प्रतिशतले बढेको थियो । चालु आवको मुद्रास्फीतिलाई पाँच प्रतिशतको हाराहारीमा राख्ने गरी मौद्रिक व्यवस्थापन गर्ने नीति लिइएकोमा पहिलो तीन महिनाको औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति चार दशमलव २६ प्रतिशत रहेको छ । गत असोज महिनामा खाद्य तथा पेय पदार्थ समूहको मूल्य वृद्धि सात दशमलव १८

प्रतिशत र गैर-खाद्य तथा सेवा समूहको मूल्य वृद्धि तीन दशमलव ४९ प्रतिशत रही वार्षिक विन्तुगत उपभोक्ता मुद्रास्फीति चार दशमलव ८२ प्रतिशत रहेको छ ।

कमिमा सात महिनाको वस्तु तथा सेवा आयात धान्न पर्याप्त हुने गरी विदेशी विनिमय सञ्चित कायम गर्ने मौद्रिक नीतिको लक्ष्य रहेकोमा गत असोज मसान्तमा १४ दशमलव महिनाको वस्तु तथा सेवा आयात धान्न पुग्ने विदेशी विनिमय सञ्चित रहेको छ ।

मौद्रिक नीतिमा उल्लिखित ब्याजदर करिडोरको माथिल्लो सीमाको बैंकदरलाई सात प्रतिशतबाट छ दशमलव पाँच प्रतिशत र नीतिगत दरलाई पाँच दशमलव पाँच प्रतिशतबाट पाँच प्रतिशत कायम गर्ने नीतिगत व्यवस्था कार्यान्वयनमा आएको छ । चालु आवको पहिलो त्रयमासमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाको भातित औसत अन्तरबैंक दर तीन प्रतिशत छ ।

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा विस्तृत मुद्राप्रदाय १२ प्रतिशत र मौद्रिक क्षेत्रबाट निजी क्षेत्रतर्फ प्रवाह हुने कर्जा १२ दशमलव पाँच प्रतिशतसम्मले वृद्धि हुने प्रक्षेपण गरिएकोमा वार्षिक विन्तुगत आधारमा गत असोज मसान्तसम्ममा विस्तृत मुद्राप्रदाय १३ दशमलव तीन प्रतिशत र निजी क्षेत्रतर्फको कर्जा छ दशमलव दुई प्रतिशतले वृद्धि भएको छ । रासस

नेपालमा ९१ प्रतिशतले एचआइभी सङ्क्रमण घट्यो

काठमाण्डु । नेपालमा सन् २०२३ मा ९१ प्रतिशत एचआइभीको सङ्क्रमण घटेको पाइएको छ । राष्ट्रिय एड्स तथा यौन रोग नियन्त्रण केन्द्रले विश्व एड्स दिवसको अवसरमा जारी गरेको तथ्याङ्कमा सन् २००० को तुलनामा सन् २०२३ मा ९१ प्रतिशत एचआइभीको सङ्क्रमण घटेको पाइएको हो ।

केन्द्रका निर्देशक डा सर्वेश शर्माका अनुसार सन् २०२३ मा ४५७ जना मात्र नयाँ एचआइभीका सङ्क्रमित भेटिएका छन् । सन् २००० मा पाँच हजार १०० जना नयाँ सङ्क्रमित भेटिएका थिए । उहाँले सरकारले एचआइभी उपचारमा उल्लेखनीय काम गरेकाले नयाँ सङ्क्रमित कम भइरहेको बताउनुभयो । उहाँले सङ्क्रमितलाई उपचार प्रक्रियामा ल्याइएकोले सर्न कम भएर घटेको बताउनुभयो ।

छ । सन् २०२३ मा विश्वमा १३ लाख मानिस एचआइभी सङ्क्रमित भएका थिए । यस्तै एचआइभीबाट मृत्यु

मा ल्याउने हो भने सरकारले तोकेको लक्ष्य पूरा हुने बताउनुभयो । “अझै करिब पाँच हजार सङ्क्रमित उपचार भन्दा बाहिर रहेका छन्”, उहाँले

रोजगारीका लागि विदेशिने रहेका छन् । तीमध्ये सुईद्वारा लागुपदार्थ प्रयोग गर्ने र पुरुष समलैङ्गी

एचआइभीबाट मृत्यु हुनेको संख्यामा कमी आएको छ । सन् २०२३ मा २३१ जनाको सङ्क्रमणको कारणले मृत्यु भएको छ । सन् २०१० मा एक हजार सात सय जना व्यक्तिको एड्सको कारणले मृत्यु हुने गरेको थियो । नेपालमा सन् १९९८ मा पहिलो पटक एचआइभी एड्स देखिएको थियो ।

हुनेको संख्यामा कमी आएको छ । सन् २०२३ मा २३१ जनाको सङ्क्रमणको कारणले मृत्यु भएको छ । सन् २०१० मा एक हजार सात सय जना व्यक्तिको एड्सको कारणले मृत्यु हुने गरेको थियो । नेपालमा सन् १९९८ मा पहिलो पटक एचआइभी एड्स देखिएको थियो ।

भन्नुभयो, “हामी ती सङ्क्रमितको पहिचान गरेर उपचारमा ल्याउने प्रयासमा रहेका छौं ।” एचआइभी सङ्क्रमितमाथि अझै समाजमा लाञ्छना र भेदभाव रहेकाले हटाउन आवश्यक रहेको बताउनुभयो । नेपालमा एचआइभी सङ्क्रमितमध्ये उच्च जोखिममा रहेका समूहमा सुईद्वारा लागुपदार्थ प्रयोग गर्ने, यौनकर्मी, पुरुष समलैङ्गी तथा तेस्रो लिङ्गी र

यौनकर्मीमा सङ्क्रमणदर अरु जोखिम समूहभन्दा उच्च रहेको छ । सन् २०२० को राष्ट्रिय सर्वेक्षणअनुसार सुईद्वारा लागुपदार्थ प्रयोग गर्नेमा तीन प्रतिशतका दरले एचआइभी सङ्क्रमण रहेको पाइएको छ । यस्तै सन् २०१७/१८ मा गरिएको सर्वेक्षणमा महिला यौनकर्मीमा दुई दशमलव दुई प्रतिशत र पुरुष समलैङ्गीमा छ दशमलव दुई प्रतिशतका दरले एचआइभी

सङ्क्रमण रहेको पाइएको छ ।

सन् २०२४ मा सम्पन्न राष्ट्रिय सर्वेक्षणअनुसार भारतमा कामदार नेपालीमा शुन्य दशमलव दुई प्रतिशत सङ्क्रमण रहेको पाइएको छ । नेपालमा राष्ट्रिय एचआइभी रणनीतिक योजना २०२१-२०२६ ले निर्देश गरेअनुसार उच्च जोखिममा रहेका समूह जस्तै सुईद्वारा लागुपदार्थ प्रयोग गर्ने, यौनकर्मी र तिनका ग्राहक, पुरुष समलैङ्गी तथा तेस्रो लिङ्गी र रोजगारका लागि विदेशिने तथा तिनका दम्पती एवं जेलमा रहेका कैदीका लागि एचआइभी रोकथाम कार्यक्रम तथा सङ्क्रमित र प्रभावितका लागि उपचार, हेरचाह तथा सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको छ ।

सोही योजनाअनुसार नेपालमा सन् २०३० सम्ममा एड्स तथा एचआइभीलाई अन्त्य गर्ने रणनीति रहेको छ । अहिले अनुमानित एचआइभी सङ्क्रमितमध्ये ९५ प्रतिशतको पहिचान गर्ने, ९५ प्रतिशतको उपचार गर्ने र ९५ प्रतिशतको शरीरमा भाइरसको भार न्यून गर्ने योजना सरकारको रहेको छ । केन्द्रका निर्देशक डा शर्माका अनुसार एचआइभी सङ्क्रमितमध्ये ९४ प्रतिशतको पहिचान, ८७ प्रतिशतको उपचार र ७४ प्रतिशतको शरीरमा भाइरसको भार न्यून भइसकेको जानकारी दिनुभयो ।

हाल ६१ जिल्लामा ८४ एआरटी सेन्टरबाट एन्टिरेट्रोभाइरल उपचार निःशुल्क उपलब्ध रहेको छ । देशका सबै जिल्लामा आमाबाट बच्नमा हुने सङ्क्रमण रोकथाम गर्न समुदायमा आधारित कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको छ । आइतबार डिसेम्बर १ तारिख नेपालसहित विश्वभरि नै ३७औँ विश्व एड्स दिवस एड्स अन्त्यका लागि सबैको सुनिश्चतता गरौँ भन्ने नाराका साथ मनाइँदै रासस

सूचनाको हकसम्बन्धी ऐनसँग बाभिने ऐन नियम संशोधनका लागि आयोगको सुझाव

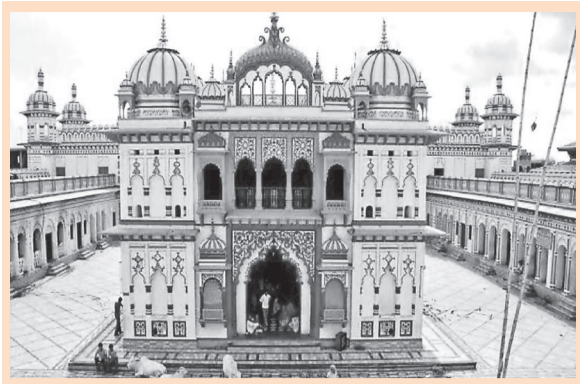

काठमाण्डु । राष्ट्रिय सूचना आयोगले सूचनाको हकसम्बन्धी ऐनसँग बाभिने ऐन नियम संशोधनका लागि सरकारलाई सुझाव दिएको छ । आयोगले आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को १६औँ वार्षिक प्रतिवेदनमार्फत सूचनाको पहुँच बढाउन त्यससम्बन्धी कानुनमा एकरूपता ल्याउन र सरकारलाई खुलापनीति लैजान कानुन संशोधनका लागि सुझाव दिएको हो ।

आयोगले सार्वजनिक निकायका पदाधिकारीलाई नयाँ कानुनअन्तर्गत कति सूचना खुला गर्ने, कति गोप्य राख्ने भन्ने निर्णय गर्न र सोअनुसार काम गर्ने कठिनाइ भइरहेको भन्दै सुझाव दिएको जनाएको छ । सूचनाको हकसम्बन्धी कानुन समयसमयसँग संशोधन र परिमार्जन गर्नुपर्नेमा आयोगले जोड दिँदै आएको छ । “एउटा ऐनले सूचना दिनुपर्छ भन्नु भने अर्को ऐनले अनधिकृत रूपले सूचना सार्वजनिक गर्नु भने सजायको भागिदार हुनु भन्नु छ । यस्तो अवस्थामा कर्मचारी सूचना नदिनेतिर लाग्ने सम्भावना बढी हुन्छ । सजायको कुराले त्रास खडा गरेको छ”, प्रतिवेदनमा

भनिएको छ । आयोगले गत बुधवार प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीसमक्ष १९ बुँदे सुझावसहितको प्रतिवेदन पेश गरेको थियो । सूचनाको हकको संरक्षण, सम्वर्द्धन र प्रचलनलाई प्रभावकारी बनाउन आयोगले आग्रह गरेको छ । आयोगले अधिकांश र जर्नीतिक दलले नै सूचनाको हकसम्बन्धी कानुनको व्यवस्था पालना नगरेकाप्रति ध्यानाकर्षण गराएको छ । राजनीतिक दलले सूचनाको हकसम्बन्धी कानुनबमोजिम सूचना अधिकारीको तोक, स्वतः प्रकाशन गर्ने र सूचना माग भएमा तत्काल उपलब्ध गराउने व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न आयोगको सुझाव छ ।

आयोगले कतिपय सार्वजनिक निकायमा सूचना माग गर्नेमाथि नै दुर्व्यवहारदेखि न्यूनसमेत जोखिममा पर्ने काम भएको भन्दै सूचना मागकर्ताको सुरक्षाका लागि आवश्यक व्यवस्था गर्न सुझाव दिएको छ । यस्तै मानव अधिकारका लागि काम गरिरहेका गैरसरकारी संस्थाले मानव अधिकारका अन्य विषयभन्दा सूचनाको हक स्थापित गर्ने काममा विशेष रूपमा सक्रिय हुनुपर्ने सुझाव दिइएको छ । आयोगले पर्याप्त बजेट अभावले आफ्ना जिम्मेवारी र दायित्व पूरा गर्न बाधा पुगिरहेका तर्फ ध्यानाकर्षण गरि उदै कार्यक्षेत्र विस्तार गर्न पर्याप्त वित्तीय स्रोतमा स्वयत्ता रहेको र वित्तीय स्रोतमा स्वयत्ता प्रदान गर्नुपर्ने आयोगको सुझाव छ । “राष्ट्रिय सूचना आयोगका सदस्यमा धेरै विषयमा स्वयत्ता रहेको हुँदा पनि वित्तीय स्वयत्ता नभएका कारण अन्तर्राष्ट्रिय मूल्याङ्कनमा कमजोर रहने गरेको छ”, आयोगको प्रतिवेदनमा भनिएको छ, “आयोगलाई आवश्यक पर्ने बजेटका सम्बन्धमा सूचनाको हकसम्बन्धी संसदीय समितिमा अर्थ मन्त्रालयसहितको सहभागितामा छलफल गरी सोही निर्णयअनुसार बजेट विनियोजन गर्ने व्यवस्था हुनुपर्छ ।” यस्तै, आयोगले गोपनीयताको सद्भाव जतनालाई सबै कुरा खुला गर्ने पारदर्शिताको शपथ लिनुपर्नेमा समेत आयोगले सुझाव दिएको छ । रासस

अन्त्य गरेको पापबाट जनकपुरधाममा मुक्ति पाउन सकिन्छ । जनकपुरधाममा गरेको पापबाट मुक्ति पाउने स्थान अन्त्य छैन ॥

सम्पादकीय

बजेटको व्यवधान हट्यो

मधेश प्रदेशको अर्थ मन्त्रालयले गत साउनमा जारी गरेको मार्गनिर्देशन रद्द गरेसँगै मन्त्रालयहरूलाई बजेट चलाउन सहज भएको छ । मन्त्रीस्तरीय निर्णयबाट विगतको मार्गनिर्देशनलाई खारेज गर्दै चार बुँदे नयाँ मार्ग निर्देशन जारी गरिएको छ । शुक्रबार भएको यस्तो निर्णयले मन्त्रालयहरूलाई बजेट कार्यान्वयनमा सहज भएको दाबी गरिएको छ । बजेट कार्यान्वयनमा ४० बुँदे मार्ग निर्देशनले जटिलता खडा गरेको थियो । ४० बुँदे मार्ग निर्देशनकै कारण अर्थ मन्त्रालयले बजेट लक गरेको थियो । तत्कालीन अर्थसचिवले जानाजान जटिलता सृजना गर्न अनावश्यक विषयहरू समेत मार्ग निर्देशनमा राखेका थिए । बजेट पुस्तिकामा उल्लेख भएका कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन गर्न पनि कठिनाई भएको थियो । बजेट कार्यान्वयन गर्न समस्या देखिएपछि पुरानो मार्ग निर्देशन खारेज गरी नयाँ मार्ग निर्देशन जारी गरिएको छ । ४० बुँदे मार्ग निर्देशन खारेज गरी जारी गरिएको नयाँ मार्ग निर्देशनमा जम्मा चार बुँदा राखिएको छ । त्यसमध्ये एउटा अन्तिमको बुँदा पुरानो खारेज गरिएको भनेमा नै केन्द्रित छ । अन्य तीन बुँदा बजेट कार्यान्वयन सम्बन्धमा छ । बजेट कार्यान्वयनमा अब कुनै विशेष समस्या देखिए अर्थ मन्त्रालयसित समन्वय गर्न मार्ग निर्देशनमा भनिएका छैन । बजेट अनलक गरिएपछि मन्त्रालयहरूले धमाधम काम थाल्ने भएको छ । पाँच महिनादेखि मधेश प्रदेशमा काम सुरु हुन सकेको थिएन् । रेडबुक(बजेट पुस्तिका) नै त्रुटिपूर्ण रहेको मुख्यमन्त्री स्वयंले स्विकार गरिसकेकाले त्यसको पनि पुस महिनामा संशोधन गर्ने संभावना छ । तत्कालीन अर्थमन्त्री भरत साहले प्रस्तुत गरेको बजेटमा कर्मचारीहरूले चलखेल गरेको आरोप लागेको थियो । तर मुख्यमन्त्रीले छानविन गर्न बनाएको समितिको प्रतिवेदन पनि सार्वजनिक भएको छैन । बजेटमा योजना समावेश गर्न पुरक बजेट ल्याउने तयारी पनि भएको थियो । तर त्यो पनि हुन सकेको छैन । मुख्यमन्त्री भाषणसुखी छन् । प्रदेशमा विकास निर्माणको कार्य समयमै सुरु नहुँदा हरेक वर्ष आधी भन्दा बढी बजेट फ्रिज हुने गरेको छ । असार महिनामा सर्वाधिक बजेट खर्च हुने विकृतिलाई यो सरकारले पनि हटाउन चासो देखाएको छैन । उपभोक्ता मार्फत काम गर्ने सरकारले व्यक्त गरेको प्रतिबद्धता विपरीत उपभोक्ता मार्फत काम गर्ने निर्णय गरेको छ । उपभोक्ता समिति मार्फत काम हुँदा विकृति व्यापक बढेको भन्दै सरकारको चौतर्फी आलोचना हुने गरेको थियो । सरकारले उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गर्ने र अर्थमन्त्रालयले बजेट अनलक गर्ने निर्णय गरेसँगै विकास निर्माणले गति लिने अपेक्षा गरिएको छ ।

प्रकाशचन्द्र माहपत्र पत्रकार

जहिलेपनि प्रधानमन्त्रीको छिमेकी मुलुक भारत र चीनको औपचारिक भ्रमणको तिथि निश्चित हुन्छ । त्यसपछि नेपालको राजनीतिक क्षेत्रमा गम्भीर रूपमा तर्कीवर्तक शुरु हुने गर्छ । दुई देशबीच व्यापारलागायत विभिन्न क्षेत्रमा कसरी लाभ लिने र विकास निर्माण, उर्जा, विद्युतलागायतका विषयमा तथ्यगत आधारमा ठोसमुलक सुझाव दिँदा उपयुक्त हुन्छ । त्यो बेलामा दूलावडादेखि सर्वसाधारणपनि बडो चासोका साथ प्रधानमन्त्रीलाई के-के नगर्ने विषयमा पटक पटक सचेतनाका साथ सल्लाह दिने गर्छन् । सञ्चार जगतपनि विचार गोष्ठीको आयोजना गरी विभिन्न राजनीतिक दल, कुटनीतिज्ञलागायत विभिन्न क्षेत्रका महानुभावहरूको सुझाव लिने गर्छन् । प्रधानमन्त्रीको भारततर्फ भ्रमण हुने विषयलाई बडो आशङ्का र संशयको रूपमा हेरिन्छ । शङ्काको दृष्टि हेर्नुको मुख्य कारणमध्ये नदीसम्बन्धी प्रधानमन्त्रीले सम्झौता नगर्नु नै हो । उत्तरको छिमेकी चीनको भ्रमण हुँदा तुलनात्मक रूपमा बढी उत्साह देखिन्छ । यसपल्ट, चीनको भ्रमण त्यति उत्साहयुक्त छ, जस्तो लाग्दैन । चीन वेल् एण्ड रोड इन्सिष्टिभ (बीआरआई) परि योजना कार्यान्वयनको दस्तावेज लिए बसेको छ । प्रधानमन्त्री केपी ओली आऊन र सो दस्तावेजमा हस्ताक्षर गरू चीनको उक्त चाहना छ । नेपालले सात वर्षदेखि चीनलाई आशवासनमै राखेको छ । चीनको पनि धैर्यताको सीमा नाघ्ने अवस्थामा पनि छ । यसपल्ट, सम्झौता गरेन भने चीन विचिन्ने वा चिन्ने अवस्थापनि सृजना हुन आशङ्का छ । यसका साथै, उक्त परियोजनाबाट एक किसिमले नेपाल बाहिरिएको सन्देश प्रवाह हुनेछ । चीनको भरपर्दो छिमेकी राष्ट्र नेपालपनि बीआरआई परियोजनाप्रति विश्वस्त नरहेको भनेर विभिन्न सञ्चार माध्यममा चर्चाको विषय बन्यो भने चीनको अन्तर्राष्ट्रिय छविमा आघात पुग्ने खतरापनि छ ।

दुवैपक्षबीच अनौपचारिक छलफल भइरहेको छ । चीन जसरीपनि परियोजना कार्यान्वयनको लागि हस्ताक्षर खोजेको छ । त्यसकारण, काँग्रेस र एमाले साभ्ना धारणा बनाएर बीआरआई कोअपरेशन प्रेमवर्क प्रस्तावको तयारीमा जुटेको हो । चिनियाँ पक्ष सो प्रस्तावमा सहमत भयो भने अनुदानमै लगानी हुनेछ । यदि, ऋण लगानीमै नेपाली पक्षले हस्ताक्षर गर्दो भने चीनप्रति सहानुभूति राखेको कारण मुलुकलाई ऋणमा डुवाउन खोजिएको ओलीलाई आरोप लागेको छ । सोही कारणले अहिलेको अवस्थामा बीआरआई परियोजना नेपालको लागि 'निलु न ओक्लु' अवस्थामा पुर्‍याएको देखिन्छ ।

नेपालले अमेरिकाको मिलेनियम च्यालेन्ज कर्पोरेशनमा सम्झौता गऱ्यो । चीनको बीआरआई परियोजना कार्यान्वयनमा सम्झौता नगरेको खण्डमा नेपाल अमेरिकाको दवावमा परेको भनेर चीनले अर्थात्ने चिन्ता नेपाली पक्षमा देखिन्छ । चीनले बीआरआईमार्फत विश्वमै आफ्नो सञ्जाल विस्तार गरिरहेको अमेरिकाको बुझाई छ । यस्तो अवस्थामा नेपाललाई सन्तुलित नीति अपनाउनुपर्छ । चीनलाई पनि पूर्ण अनुदानमा लगानी गर्न लाँचलो

हुनुपर्छ । चीनले दस दिनअघि पठाएको बीआर आईको दस्तावेजमा काँग्रेसले प्रष्ट रूपमा दोहोरो अर्थ लाग्ने बुँदामा स्पष्टता र केही सामान्य संशोधनका लागि ध्यानाकर्षण गरेको छ । सन् २०१७ अर्थात् विसं २०७३-०७४बीच दस महिना प्रधानमन्त्री रहँदा पुष्पकमल दाहालले सम्झौता गरेका थिए । सो परि योजना कार्यान्वयन गर्दा 'ऋण कि अनुदान' भन्ने सम्बन्धमा निकयौल नगरेको कारण अहिलेसम्म सो परियोजनामार्फत नेपालमा लगानी नभएको हो ।

बामपन्थी नेता र राजनीतिक विश्लेषक एवम् कतिपय सञ्चारकर्मी पनि चीनप्रति अपार श्रद्धा प्रकट गर्छन् । गर्नुपनि पर्ने हो । तर, पहिले र ष्टिय हितलाई ध्यानमा राख्नुपर्छ । उनीहरूले ऋण लिएर भएपनि चीनको बीआरआई परियोजनामा सहमति गर्नुपर्ने विभिन्न पत्रपत्रिका र सामाजिक सञ्जालमार्फत सुझाव दिएको देखिन्छ ।

नेपालमाथि ऋणको चाप बढ्दै गएको छ । थप ऋण लिएको खण्डमा कतै श्रीलङ्काजस्तै हविगत हुने डर पनि छ । प्रधानमन्त्रीको भ्रमणलाई कसरी फलदायी बनाउने विषयमा छलफल गरी सकारात्मक सुझाव दिनुपर्ने हो । पूर्वप्रधानमन्त्री माधवकुमार नेपाल, भलनाथ खनाल, पुष्पकमल दाहाल र डा.बाबुराम भट्टराईले बीआरआई परियोजनाको कार्यान्वयनका लागि सम्झौता गर्न सुझाव दिएका छन् । यस सन्दर्भमा पूर्वप्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाले

धेरै विशेषज्ञले चीनले "डेब्ट ट्याप पोलिसी"को नीति अपनाएको भन्छन् । डेब्ट ट्याप पोलिसी भनेको, एक किसिमले ऋण यात्रा हो । कुनै व्यक्ति ऋण लिएपछि सो ऋण चुक्ता गर्न नसकेको अवस्था अर्को नयाँ ऋण लिएर पुरानो ऋण चुक्ता गर्न खोज्छन् । त्यसपछि, त्यो पहिलो ऋण पूर्णरूपमा चुक्ता हुन नसकेको खण्डमा नयाँ र पुरानो ऋणको पनि ब्याँज बढ्दै जान्छ । त्यसपछि, व्यक्ति ऋणको चक्रब्यँहमा पर्छ । व्यक्तिजस्तै देश सोही किसिमको ऋणको चक्रब्यँहमा फस्छन् । उदाहरणको लागि श्रीलङ्का र पाकिस्तानलागायत केही अफ्रीकी मुलुकहरू ऋण चुक्ताको लागि नयाँ ऋण लिएकाले चक्रब्यँहमा फस्दै गएका छन् । उदाहरणको लागि सन् २०१७ मा श्रीलङ्का हम्बन्टोटा परियोजनाको ऋणमा डुबेर तिनै नसकेपछि चीनले ९९ वर्षका लागि ऋणमा लिएको हो । श्रीलङ्काजस्तै अर्जेन्टिना, केन्या, मलेसिया, मोन्टेग्रो, पाकिस्तान र तान्जानियालागायतका देशहरू छन् । ति मुलुकहरूमा आन्तरिक र बाह्य ऋणपनि रहेकाले आर्थिक सङ्कटमा पर्दा चीनलाई ऋण उठाउन मुश्किल भएको छ ।

चीन मित्र राष्ट्र भएकाले यस भ्रमणले सम्बन्धलाई थप सुदृढ बनाउने छ । उनले चीनसँग अनुदानमा लगानीका लागि आग्रह गर्नुभएको छ । तर, डा. भट्टराईलागायत केही नेताहरूले बीआरआई परियोजनाको कार्यान्वयनको लागि नेपालले सम्झौता नगरे चीनलाई चिढाउने खालको सन्देश प्रवाह हुने तर्क दिने दिएका छन् ।

२०७३ साल फागुन २० गते काठमाडौंमा अन्तर ष्ट्रिय लगानी सम्मेलन भएको थियो । सो सम्मेलनमा सबैभन्दा बढी चीनले ८ खर्ब ३० अर्बको नेपालमा लगानी गर्ने प्रतिबद्धता प्रकट गरेको थियो । भारत, जापान, बेलायत, बङ्गलादेशलागायतका देशले प्रतिबद्धता जनाएका थिए । त्यो बेलामा चिनियाँ कम्पनीले मेसिनरी इन्जिनियरिङ कम्पनीले जलविद्युत, मेट्रो र अस्पतालमा तीन खर्बको लगानी, चाइना स्टेट कन्स्ट्रक्सन एण्ड इन्जिनियरिङ कम्पनीले विमानस्थल, सुरङ र राजमार्ग निर्माणमा दुई खर्बभन्दा बढी रकमको लगानी र चीनको सिटिसिइ समूहले पनि सुरङमार्ग, रेल, जलविद्युतजस्ता परियोजनाका एक खर्बभन्दा बढी लगानीको लागि प्रतिबद्धता जनाएको थियो । भारतलाई उद्दिष्टर चीनले नेपालमा ठूलो लगानी गर्न लागेको भनेर चीनले खुब वाहवाही

पाएको थियो । त्यो लगानीको वाहवाहीको चर्चा 'हाती आयो हाती फुस्स' मा चर्चितार्थ भयो । लगानी भाषणमै सीमित रह्यो । यहाँसम्म कि २०७२ सालमा केपि ओली प्रधानमन्त्री हुँदा चिनियाँ बैङ्क नेपालमा खोल्ने सहमति भएको थियो । तर, नौ वर्ष हुन लाग्दा अहिलेसम्म न कुनै लगानी भित्रिएको छ न कुनै बैङ्कले कुनै शाखा खोलेको छ । अनि, त्यस्ता सम्झौता किन गर्ने ?

बीआरआई परियोजनामा चीनको मित्रि उद्देश्य

चीनको बीआरआई परियोजनाको मुख्य उद्देश्य चीनलाई अरब सागरसँग जोड्नु हो । चीनको भिडिजियाङ्ग उद्गुर स्वायत्त क्षेत्रको काशगर बाट शुरु भई पाकिस्तानको बलूचिस्तानको ख्यादर बाटकाराहम्मम फैलिएको छ । सडक सञ्जालसँग जोडिएपछि व्यापारमा बृद्धि र आर्थिक विकासलाई प्रोत्साहित गरी भूमि र समुद्री नेटवर्कको माध्यमबाट एशिया, अफ्रिका र युरोपसँग जोड्न चाहन्छ । चीनले सो परियोजनाअन्तर्गत १५० भन्दा बढी मुलुकसँग सम्झौता गरी एक ट्रिलियन अमेरिकी डालरभन्दा बढी बढी ऋण प्रवाह गरेको छ । धेरै विशेषज्ञले चीनले 'डेब्ट ट्याप पोलिसी'को नीति अपनाएको भन्छन् । डेब्ट ट्याप पोलिसी भनेको, एक किसिमले ऋण यात्रा हो । कुनै व्यक्ति ऋण लिएपछि सो ऋण चुक्ता गर्न नसकेको अवस्था अर्को नयाँ ऋण

हुनुपर्छ । तर, चीनले ऋण सम्झौता गर्दा कुनकुन बुँदाहरू गोप्य राख्नुपर्ने भनेर सम्झौतापत्रमै उल्लेख गरेको हुन्छ । सन् १९७० मा हवाईका अर्थशास्त्री रेमण्ड भन्नुले पश्चिमा देशले विकासोन्मुख देशलाई ऋणको लागि सहमति गर्दा आफ्नो हात माथि पर्ने गरेको बताएका थिए । त्यस्तै, नीति चीनले पनि अपनाएका हुन् । चीनको बीआरआई परियोजनाको मुख्य उद्देश्यमा चिनियाँ कम्पनीलाई उत्थान गर्नुपर्ने हो । सो योजनामार्फत चीनकै ठीकेदार कम्पनीहरू निर्माण गर्छन् । त्यसमा अधिकांस प्राविधिक चीनकै हुन्छ । चीनको लगानी, चीनको प्राविधिक, चीनका कम्पनी र चीनकै औजार एवम् चीनकै मैशिनरी गाडी र सामानहरूको खपत हुने गर्छ । चीनको गज्जवको रणनीति छ । घुमिफिरी रुम्जाटारजस्तै छ ।

प्रधानमन्त्रीको भारत भ्रमण

नेपालमा प्रधानमन्त्री नियुक्त भएपछि प्रायः पहिलो भ्रमण भारत हुने गरेको छ । त्यो केपि ओली प्रधानमन्त्री नियुक्त भएको चार महिनापछि यतिखेर, चीन जाँदै छन् । पूर्वप्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालले प्रधानमन्त्री ओलीले चीन भ्रमण 'चाइना कार्ड'को रूपमा प्रयोग गरेको भनेर केही दिनअघि आरोप लगाएका थिए । तर, स्वयं प्रचण्ड २०६५ सालमा पहिलोपल्ट प्रधानमन्त्री बनेपछि पहिलो भ्रमण चीन गरेको थियो ।

नेपालमा राणाशासनको अन्त्यपछि २००७ सालमा राणा र काँग्रेस सामिलित सरकारको प्रधानमन्त्री मोहन शमशेर प्रधानमन्त्रीको रूपमा पहिलोपल्ट भारत भ्रमण गरेको थियो । त्यसपछि, २००८देखि २०१५ सालको अन्धधामा मातृकाप्रसाद कोइराला, टड्कप्रसाद आचार्य, विपी कोइराला प्रधानमन्त्री बनेपछि पहिलो भ्रमण भारत तमै गरेका थिए । २०१४ साउन ११मा प्रधानमन्त्री बनेका कुँवर इन्द्रजीत सिंह, २०१५ साल जेठ २ गते मन्त्रपरिषदका अध्यक्ष (प्रधानमन्त्री) बनेका सुवर्ण शमशेरले भारत भ्रमण गरेको थिए । यद्यपि, उनी एक वर्ष प्रधानमन्त्री पदमा आसिन थिए । सिंह मात्र चार महिना पदमा थिए । २०४३ सालमा प्रधानमन्त्री बनेका मरिचमान सिंहपनि भारत भ्रमण गरे । नेपालमा पुनः प्रजातन्त्रको स्थापनापछि कृष्णप्रसाद भट्टराई, गिरि ज्ञानप्रसाद कोइरालाका साथै प्रायः सबै प्रधानमन्त्रीहरू पहिलो विदेश यात्रा भारतबाटै नै शुरु गरेका थिए । अर्कोतर्फ भारत भ्रमण नगर्ने प्रधानमन्त्रीमा भन्नाथ खनाल पनि हुन । उनलाई पनि भारतले निम्तो दिएको थिएन् ।

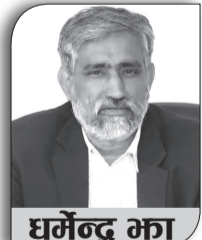
२०४६ सालको परिवर्तनपछि प्रायः सबै प्रधानमन्त्रीको विदेश भ्रमणको पहिलो रोजाई भारततै रह्यो । संविधानसभाको निर्वाचनपछि सुशील कोइराला प्रधानमन्त्री नियुक्त भएपछि भारत भ्रमण गरेको थिएन् । यद्यपि, सन् २०१४मा नरेन्द्र मोदी प्रधानमन्त्री पदको शपथग्रहण समारोहमा कोइराला दिल्ली पुगेका थिए ।

नेपाल र भारतबीच पौराणिक सम्बन्ध छ । भारत प्रमुख व्यापार साझेदार मुलुक हुनुका साथै नेपाल र भारतबीच राजनीतिक स्वार्थपनि जोडिएको कारण नेपाल प्रधानमन्त्रीको पहिलो विदेश यात्रा भारत आउने गरिएको देखिन्छ । अर्कोतर्फ, भारतसँग व्याक्तिगत सम्बन्धलाई राम्रो बनाउने उद्देश्य राखेर पनि विदेश भ्रमणको पहिलो रोजाई हुने गरिएको हो ।

भारत सरकारले केपि ओलीलाई भारत भ्रमणको निम्तो प्राप्त नभएको विषयलाई व्यापक रूपमा र जनीतिकरण गरिएको छ । नेपालमा ६ महिना नबित्दै प्रधानमन्त्री फेरिन्छ । प्रधानमन्त्रीको भ्रमण त्यति सामान्य हुँदैन । दुवै देशलाई व्यवस्था मिलाउनुपर्ने हुन्छ ।

प्रधानमन्त्रीको भ्रमणलाई प्रतिष्ठाको विषय बनाउनुभन्दा मुलुकको हितको लागि भ्रमण हुनु पर्दछ । 'इतिश्री'

एनपिएल : व्यावसायिकताको कसीमा नेपाली खेलाडी

धर्मेन्द्र माह

नेपालमा पहिलो पटक आयोजना भएको नेपाल प्रिमियर लिग (एनपिएल) को उद्घाटन खेल मा जनकपुर बोल्डले जितेको छ । विश्वव्यापी रूपमा चर्चा बढेको एनपिएलको आयोजना हुँदै गर्दा निरञ्चय पनि नेपाली क्रिकेटका पहिलो र दोस्रो पुस्ताका खेलाडी र क्रिकेट व्यवस्थापकहरूले खुसी मान्दै सन्तोषको श्वास लिएको हुनुपर्छ । नेपाली क्रिकेटका सम्बन्धमा उनीहरूले देखेको सपना एनपिएल मार्फत पूरा हुने देखिएको छ । यसको महत्त्व खेलमा मात्र सीमित छैन बरु नेपाली पर्यटन, नेपाली समाज र समग्रमा नेपाली अर्थतन्त्रका बारेमा विश्वले नया दृष्टिले सोचन बाध्यतामक अवस्थाको समेत निर्माण गरेको छ । यस सन्दर्भमा प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले व्यक्त गर्नुभएको उद्गार महत्त्वपूर्ण छन् ।

प्रधानमन्त्री ओलीले टुक्रा सार्वजनिक गर्दै एनपिएलले नेपालको पर्यटन प्रवर्द्धन र युवा प्रतिभालाई उजागर गर्ने धारणा राख्नुभएको थियो । एनपिएलबाट लुकेर बसेका युवा प्रतिभालाई अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चमा प्रस्तुत गर्न प्रत्यक्ष सहयोग पुग्ने उहाँले विश्वास व्यक्त गर्नुभएको थियो । एनपिएल क्रिकेटको मात्र नभएर नेपाली खेलकुदको कोशेरुद्धान बने उहाँको बुझाई छ । यसले नेपाली खेलाडीका लागि व्यावसायिक ढोका समेत खोलेको छ ।

सरकारले एनपिएललाई सबैको सहयोग र प्रोत्साहन गर्ने

घोषणा गरेको छ । यसबाट के बुझिन्छ भने राज्यले नेपाली खेलकुदलाई विगतमा जे जसरी लिएको थियो त्यसमा परिवर्तन आएको छ । अर्थात् अब नेपाली खेलकुदलाई सरकारको पूर्ण समर्थन र साथ रहने देखिन्छ । सरकार खेलाडीको साथमा छ । र उनीहरूमै होस्ट्याम हैसि गर्नु चाहन्छ । सरकारको साथ पाउने कुराले क्रिकेट खेलाडी र यसका लगानीकर्ता हौसिएका छन् । एनपिएलमा साभेदार रहेका सरकारी तथा नीजि क्षेत्र उत्साहित छन् । एनपिएलमा नीजि क्षेत्रले गच्छेअनुसारको साथ दिएको छ । आगामी दिनमा पनि उनीहरू क्रिकेटलाई मात्र होइन समग्र नेपाली खेलकुदको विकासमा महत्त्व गर्ने तयार छन् ।

क्रिकेट अबको पुस्ताको सपना र गौरवको विषय हो । एनपिएलका माध्यमबाट नेपाली क्रिकेटमा नयाँ आयाम थपिएको छ । एनपिएलले नेपाली खेलाडीका लागि व्यावसायिक ढोका खोलेको छ । हिजोसम्म खेलाडीले घरको लगानीमा खेल्दै आएका थिए । पारिश्रमिक पाउने त टाढाको कुरा उनीहरूलाई खेल सामग्रीको अभावले पनि सधैं पीरोले गरेको थियो । क्रिकेट खेलन ब्याट अभाव हुँदा उनीहरू गाउँघर मा दाउराको ब्याट बनाएर खेल्ने गर्दथे । बल चिनिने पैसो नहुँदा मोजाको डल्लो बनाएर खेलेको इतिहास हाम्रै अधिस्तर छ । क्रिकेटको पहिलो र दोस्रो पुस्ता यो अवस्थासँग परिचित छ । हिजोको अवस्थामा अहिले निकै परिवर्तन आएको छ । एनपिएलले नेपालको क्रिकेट खेलाडीका आर्थिक अवस्थामा सुधार ल्याउने पक्कापक्की छ । सुरुआतमै एनपिएलमा सहभागी खेलाडीले राम्रो पारिश्रमिक पाउनुले पनि यो कुराले पुष्टि गर्दछ । प्रत्येक टोलीका मार्फत खेलाडीले एक पटकका लागि रु २० लाख पाउने भएका छन् । तीन वर्षका लागि उनीहरूले रु ६० लाख पाउने निश्चित भएको छ । एनपिएलले खेलाडीका लागि विदेशमा बढीभन्दा बढी पारिश्रमिकमा विदेशी लिग खेल्ने वातावरण बनाउने अवसर मिलेको छ । एनपिएलको प्रदर्शनबाट नेपाली क्रिकेट खेलाडीलाई विदेशी लिग खेल्न

महत्त्व पुग्ने विश्वास गरिएको छ । एनपिएल नेपालको क्रिकेटलाई विश्वमा चिनाउने माध्यम बनेको छ । यसले नाम मात्रका लागि होइन साँच्चिकै विश्वको ध्यान तान्ने छ । एनपिएलका कारण नेपालको खेल पर्यटनलाई महत्त्व पुग्ने छ । सारा विश्वले नेपालको क्रिकेटबारे जान्ने बुझ्ने अवसर प्रदान प्राप्त गर्नेछन् । एनपिएलको सफल आयोजनले नेपाली भूमि अरु देशका भई टुट्टुला लिग तथा प्रतियोगिता खेल्ने भूमि बनेको छ । अरु देशले पनि नेपालमा प्रतियोगिता आयोजना गराउन सक्नेछन् ।

एनपिएलको टुक्रामा सगरमाथा आधारशिविर कालापत्थर बाट ल्याइएको ढुंगा राखिएको छ । पर्वतारोही निमा शेर्पा र मिड्या शेर्पाले कालापत्थरबाट उक्त ढुंगा ल्याउनुभएको हो । प्राकृतिक सम्पदा संरक्षण र पर्यटन प्रवर्द्धनमा टेवा पुर्‍याउन टुक्रामा उक्त ढुंगा राखिएको आयोजकको भनाइ छ । निश्चितरूपमा टुक्राका माध्यमबाट पनि यसको विश्वभर सकारात्मक सन्देश जाने छ । सारा विश्व जलवायु परिवर्तनको चपेटामा छ । यसबाट नेपाल भन्नु धेरै प्रभावित बनेको छ । सगरमाथा आधारशिविरको ढुंगा एनपिएलको टुक्रामा राखिनुले अरु खास महत्त्व राख्ने छ । यसले खेलका माध्यमबाट जलवायु परिवर्तनबाट परेको असरबारे नेपाल कति चिन्तित र संवेदनशील छ भने सन्देश दिन पुगेको छ । यसले हिउँ पिएर एक काल चढ्नु हुँदै गरेको अवस्थालाई विश्वसामु उजागर गर्ने छ ।

एनपिएलले विदेशी खेलाडीसितको सम्बन्ध बढाएको छ । उनीहरूसित यहाँका खेलाडी राम्रोसँग घुलमिल गर्न पाउने छन् । एकसय खेलाडी विश्वमै चिनिएका ती खेलाडीको खेल नजिकबाट निम्त्याले र बुझ्ने मौका मिलेको छ । यसपटक एनपिएलले सारा विश्वको ध्यान आकर्षित गरेको छ । एनपिएलमा विश्वभरबाट आएका ४० विदेशी खेलाडीको सहभागिता अरु विशेष बनेको छ । यसबाट नेपालको क्रिकेटबारे विश्वभर सकारात्मक सन्देश गएको

छ । एनपिएलमा सहभागी आठवटै बलबले विदेशी खेलाडी अनुबन्ध गरेका छन् । आयोजक नेपाल क्रिकेट सङ्घ (क्यानले) ले पहिलो संस्करणका लागि एउटा टोलीले ६ विदेशी खेलाडी अनुबन्ध गर्न पाउने नियम बनाएको छ । एनपिएलले विश्वका अरु देशका ठूला ठूला लिग प्रतियोगिता खेल्ने अवसर सृजना गर्ने छ । एनपिएलमा गरेको प्रदर्शनकै कारण नेपाली खेलाडी विदेशका चर्चितका लिगमा स्थान बनाउन सक्ने अवस्था देखिएको छ । आइपिएलपछिको दोस्रो ठूलो लिगका रूपमा एनपिएललाई हेरिएको छ । त्यसैले विश्वको ध्यान यतातर्फ गएको छ ।

सरकारी तथा नीजि क्षेत्रले पहिलोपटक नेपाली खेलकुदमा यतिधेरै लगानी गरेको छ । राज्यले नेपालको खेलकुदमा पर्याप्त लगानी गर्न सकेको छैन । एनपिएलका माध्यमबाट सरकारी तथा नीजि क्षेत्रको यतिधेरै लगानी पहिलो पटक गएको छ । खासमा क्रिकेट खेलाडी मात्र होइन, सारा नेपाली खेलाडी घरको लगानीको भ्रामा खेलमा समाहित भएको अवस्था छ । घरपरिवारको साथले मात्र उनीहरू विश्वसँग प्रतिस्पर्धा गर्न सक्दैनन् । यसका लागि उनीहरूलाई सरकारी तथा नीजि क्षेत्रको पर्याप्त साथको आवश्यकता छ । खेलकुद स्वयम् खेलाडी र उनीहरूका अभिभावकका भ्रामा छाड्ने हो भने केवल सहभागितामा मात्र सीमित बनेको छ ।

केही वर्षअघिसम्म नेपालका खेलकुद प्रतियोगिता प्रत्यक्षरूपमा हेर्न असम्भव जस्तै थियो । यसका लागि प्रतियोगिता स्थल समी पुग्नुबाहेक अन्य विकल्प थिएन । नेपाली खेलकुदका समर्थक तथा प्रशंसकले विश्वको जुनसुकै कुनाबाट पनि एनपिएल प्रत्यक्षरूपमा हेर्न सक्नेछन् । चर्चित स्पोर्ट्स टेलिभिजन 'स्टार स्पोर्ट्स'ले प्रतियोगिताका सबै ३२ खेलको प्रत्यक्ष प्रसारण गर्दछ । नेपालमा पहिलोपटक आजदेखि खुबै हुनगइरहेको नेपाल प्रिमियर लिग भारतीय धेरैलु क्रिकेट लिग इन्डियन प्रिमियर लिग (आइपिएल)

कै ढाँचामा सुरु हुन लागेको छ । एनपिएल नेपाली क्रिकेटका लागि चुनौती र अवसर दुवै हो । नेपालमा विगतमा पनि एफरेस्ट प्रिमियर लिग, धनगढी प्रिमियर लिग, पोखरा प्रिमियर लिग, नेपाल टी २० लिगलागायतका फ्रेन्चाइज प्रतियोगिता आयोजना गरिएका थिए । तर पहिलो संस्करणको एनपिएलमै हालसम्मकै ठूलो प्रतियोगिता हो । खेलाडीहरूका लागि एनपिएलले विशेष महत्त्व राखेको छ । खेलाडी आर्थिक रूपमा पनि बलिया भएका छन् । उनीहरू कम्तीमा रु दुई लाखदेखि बढीमा रु २० लाखसम्ममा अनुबन्धित भएका छन् ।

फ्रेन्चाइज टोलीले रु सात करोडदेखि रु नौ करोडसम्म खर्च गरेका छन् । टोलीका मालिकहरूले यसलाई नेपाली क्रिकेट विकासको सुरुआती लगानीका रूपमा लिएका छन् । खेलाडीहरूका लागि एनपिएलले विशेष महत्त्व राखेको छ । खेलाडी आर्थिक रूपमा पनि बलिया भएका छन् । उनीहरू कम्तीमा रु दुई लाखदेखि बढीमा रु २० लाखसम्ममा अनुबन्धित भएका छन् ।

फ्रेन्चाइज टोलीले रु सात करोडदेखि रु नौ करोडसम्म खर्च गरेका छन् । टोलीका मालिकहरूले यसलाई नेपाली क्रिकेट विकासको सुरुआती लगानीका रूपमा लिएका छन् । खेलाडीहरूका लागि एनपिएलले विशेष महत्त्व राखेको छ । खेलाडी आर्थिक रूपमा पनि बलिया भएका छन् । उनीहरू कम्तीमा रु दुई लाखदेखि बढीमा रु २० लाखसम्ममा अनुबन्धित भएका छन् ।

स्थानीय तह उपनिर्वाचन: सम्पूर्ण तयारी पूरा

प्रधानमन्त्री ओलीको भ्रमणबाट नेपाल-चीन सम्बन्ध नयाँ उचाइमा पुग्ने अपेक्षा

काठमाण्डु । स्थानीय तहका रिक्त विभिन्न ४१ पदका लागि आइतबार मतदान हुँदैछ। निर्वाचन आयोगले उपनिर्वाचनको सम्पूर्ण तयारी पूरा भएको जनाएको छ। निर्वाचन हुने सम्बन्धित स्थानीय तहमा स्थापना गरिएका मतदान केन्द्रमा आइतबार बिहान ७ देखि अपराह्न ५ बजेसम्म मतदान हुनेछ। नगरपालिका प्रमुख एक, उपप्रमुख एक, गाउँपालिका अध्यक्ष दुई, उपाध्यक्ष चार र वडाध्यक्ष ३३ गरी ४१ पदका लागि उपनिर्वाचन हुन लागेको हो।

उपनिर्वाचन हुने सम्बन्धित स्थानीय तहमा सम्पूर्ण तयारी पूरा भएको निर्वाचन आयोगका सहसचिव नीता पोखरेल अर्यालले राससलाई जानकारी दिनुभयो। गर्भवती, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक, बिरामी, किरियापुत्री, सुत्केरी तथा अन्य (लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक) मतदातालाई प्राथमिकताका आधारमा मतदान गर्ने व्यवस्था मिलाइएको उहाँले बताउनुभयो।

आयोगका प्रवक्तासमेत रहनुभएकी अर्यालका अनुसार मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएका मतदाताले आयोगबाट जारी भएका मतदाता परिचयपत्र, नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र, राष्ट्रिय परिचयपत्र, राहदानी, स्थायी लेखा नम्बर परिचयपत्र वा सवारी चालक अनुमति पत्रको सक्कल प्रमाणका आधारमा मतदान गर्न पाउनेछन्।

कीर्तिपुर नगरपालिकाको प्रमुख र जाजरकोटको नलगाड नगरपालिकाको उपप्रमुख, मोरङको ग्रामथान र दैलेखको महाबु गाउँपालिकाका अध्यक्ष, दोलखाको गौरिशङ्कर, रुकुम (पूर्वी भाग) पुथा उत्तर गन्जा, हुम्लाको सकेगाड र बाजुराको स्वामीकार्तिक खापर गाउँपालिका उपाध्यक्ष पदका लागि निर्वाचन हुँदैछ।

ताप्लेजुङको सिरिजङ्गा गाउँपालिका वडा नं ३, भद्राको कर्कडी नगरपालिका वडा नं ६, तेह्रथुमको लासिपुर षँ नगरपालिका वडा नं ८, सुनसरीको गढी गाउँपालिका वडा नं ६, ओखलढुङ्गाको मोलुङ गाउँपालिका वडा नं ५, उदयपुरको त्रिवुगा नगरपालिका वडा नं १२ र बेलका नगरपालिका वडा नं ९, सप्तरीको डाकेश्वरी नगरपालिका वडा नं १ र ४, धनुषाको धनुषाधाम नगरपालिका वडा नं १, महोत्तरीको रामगोपालपुर नगरपालिका

वडा नं २, रौतहटको ईशनाथ नगरपालिका वडा नं ७, रौतहटका राजपुर नगरपालिका वडा नं ६ र गढीमाई नगरपालिका वडा नं ८ मा निर्वाचन हुनेछ।

काठमाडौंको काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं १६, कीर्तिपुर नगरपालिका वडा नं १ र ४, नुवाकोटको ककनी गाउँपालिका वडा नं २, मकवानपुरको हेटौंटा उपमहानगरपालिका वडा नं १२, गोरखाको गोरखा नगरपालिका वडा नं ५, गुल्मीको मुसिकोट नगरपालिका वडा नं १, काभ्रेलखरेको शुद्धोधन गाउँपालिका वडा नं १, रोल्पाको रूटीगढी गाउँपालिका वडा नं ४, बर्दियाको ठाकुरबाबा नगरपालिका वडा नं ४ र रुकुम (पश्चिम भाग)को सानीभेरी गाउँपालिका वडा नं ५ वडाध्यक्ष पदका लागि निर्वाचन हुँदैछ।

दैलेखको दुल्लु नगरपालिका वडा नं १३, जाजरकोटको कुसे गाउँपालिका वडा नं ७, कालीकोटको तिलागुफा नगरपालिका वडा नं ४, डोल्पाको त्रिपुरासुन्दरी नगरपालिका वडा नं ५, बझाङको सुर्मा गाउँपालिका वडा नं ४, डोटीको पूर्वीचौकी गाउँपालिका वडा नं ६, दार्चुलाको दुहुँ गाउँपालिका वडा नं ५ र कञ्चनपुरको भीमदत्त नगरपालिका वडा नं ६ मा निर्वाचन हुने निर्वाचन आयोगले जनाएको छ।

निर्वाचनमा तीन सय ७६ उम्मेदवार प्रतिस्पर्धामा हुनुहुन्छ। उपनिर्वाचनमा विभिन्न २० राजनीतिक दल र स्वतन्त्र उम्मेदवारले प्रतिस्पर्धा गर्दै हुनुहुन्छ। यसअघि जिल्ला समन्वय समिति ओखलढुङ्गा र कैलालीका प्रमुखमा क्रमशः नेपाली कांग्रेसका उम्मेदवार टेकराज भट्टाई र टीकाकुमारी चौधरी (भूल) तथा रुकुम (पूर्वी भाग) पुगा

उत्तरगन्गा गाउँपालिका वडा नं २ मा नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)का जगत वर्ती निर्वाचनमा भाग लिएका छन्। उपनिर्वाचनका लागि मङ्सिर २ गते उम्मेदवारी दर्ता भएको थियो।

मत परिणाम वेबसाइट
मतदान कार्य सम्पन्न भई सबै मतपेटिका तोकिएको मतगणनास्थलमा सञ्चालन भएपछि मतगणना कार्य प्रारम्भ हुनेछ। मतगणनाको अद्यावधिक परिणाम आयोगको वेबसाइट धधधाचक्रमागति भाभितअतथ्यलानयखलउ मा हेर्न सकिने आयोगले जनाएको छ।

आयोगले मतदाता नामावलीमा नाम भएका सम्बन्धित निर्वाचन क्षेत्रका सम्पूर्ण मतदातालाई आफूलाई मन परेको उम्मेदवारलाई मतदान गरी आफ्नो मताधिकारको प्रयोग गर्न आह्वान गरेको छ। मतदाताले मतदान केन्द्रमा आफूलाई प्राप्त मतपत्र लिई गोप्य मतदान कक्षमा गएर मन परेको कुनै उम्मेदवारको चिन्ह भएको कोठामा स्वस्तिक छापले मत सङ्केत गर्नुपर्छ।

मतपत्र च्यातिएमा, मतदान अधिकृतको हस्ताक्षर नभएमा, दुई बटा निर्वाचन चिन्ह रहेको कोठाको बीचमा पर्ने गरी मत सङ्केत गरेमा, स्वस्तिक छाप नभएमा, सञ्चारकर्मी, पर्यवेक्षकलागत सबै सरोकारवालासँग सहयोगको अपेक्षा गरेको छ।

आयोगले मतदानमा अवाञ्छनीय प्रभाव पार्ने वा पार्न प्रयत्न गर्ने कार्य भए गरेको पाइएमा प्रचलित कानूनबमोजिम कारबाही गरी मतदान कार्यलाई निर्बाध रूपमा सम्पन्न गर्न सम्बद्ध निकायहरूलाई निर्देशनसमेत दिएको छ। रासस

छ। निर्वाचन आयोगले आइतबार बिहान ७ देखि साँझ ५ बजेसम्म मतदान हुने र निर्वाचन हुने वडामा मतदाता नामावलीमा आफ्नो नाम समावेश भएको मतदान केन्द्रमा उपस्थित भई रोजेको उम्मेदवारको निर्वाचन चिन्हमा निर्धक्क भई मतदान गर्न सम्पूर्ण मतदातालाई आग्रह गरेको छ।

मतदातालाई मताधिकारको उपयोग गर्न सहजता प्रदान गर्ने अभिप्रायले मतदाता परिचयपत्र, नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र, राष्ट्रिय परिचयपत्र, राहदानी, स्थायी लेखा नम्बरको परिचयपत्र वा सवारी चालक अनुमतिपत्रको सक्कल प्रमाणपत्रका आधारमा मतदान गर्नसक्ने व्यवस्था मिलाइएको आयोगले स्पष्ट पारेको छ। तर त्यस्ता मतदाताको आयोगबाट प्रकाशन भएको अन्तिम मतदाता नामावलीमा नाम भने समावेश भएको हुनुपर्नेछ।

निर्वाचन सुसाम्यता असर नपर्नेगरी मतदाताको सहजताका लागि मतदानस्थलको निश्चित क्षेत्रबाहेक यातायात सञ्चालनको उपयुक्त प्रबन्ध गर्न गृह मन्त्रालयमार्फत सम्बन्धित जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई निर्देशन भइसकेको आयोगको भनाइ छ। मतदान हुने सम्बन्धित स्थानीय तह र वडामा सार्वजनिक बिदाका लागि आयोगले सम्बन्धित निकायलाई यसअघि नै अनुरोध गरिसकेको छ।

मतदान कार्य सञ्चालन गर्न खटिएका मतदान अधिकृत र कर्मचारीलाई आफ्नो कर्तव्यपालन गर्न, मतदातालाई भयमुक्त वातावरणमा मतदान गर्ने व्यवस्था मिलाउन अनुरोध गरेको आयोगका सहसचिव एवम् प्रवक्ता नीता पोखरेल अर्यालले बताउनुभयो। आयोगले मतदान केन्द्रमा शान्त र सहिष्णु वातावरण कायम राख्दै मतदान कार्यलाई कार्यमा सबै राजनीतिक दल, मतदाता, उम्मेदवार, सञ्चारकर्मी, पर्यवेक्षकलागत सबै सरोकारवालासँग सहयोगको अपेक्षा गरेको छ।

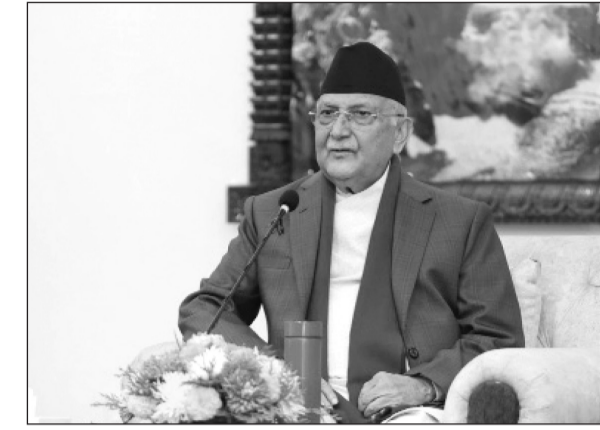
आयोगले मतदानमा अवाञ्छनीय प्रभाव पार्ने वा पार्न प्रयत्न गर्ने कार्य भए गरेको पाइएमा प्रचलित कानूनबमोजिम कारबाही गरी मतदान कार्यलाई निर्बाध रूपमा सम्पन्न गर्न सम्बद्ध निकायहरूलाई निर्देशनसमेत दिएको छ। रासस

काठमाण्डु । चिनियाँ समक्षी ली ह्याङको मैत्रीपूर्ण मित्रतापूर्ण प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीबाट यही मङ्सिर १७ देखि २० गतेसम्म हुने चीनको औपचारिक भ्रमणको तयारी तीव्र गतिमा जारी छ।

प्रधानमन्त्रीको यो भ्रमणले नेपाल र चीनबीच सरकारी र जनस्तरमा विद्यमान सुमधुर सम्बन्ध नयाँ उचाइमा पुग्ने अपेक्षा दुवै देशका नागरिकले गरेका छन्। भ्रमणको पूर्वसन्ध्यामा सत्ता साभेदार नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले) र नेपाली कांग्रेसका शीर्ष दल र संयन्त्रस्तरमा विभिन्न चरणमा 'बेल्ट एण्ड रोड इनिसियाटिभ' (बिआरआई) लगायत दुई मुलुकका सहयोग र सहकार्यका सम्भावित विषयमा धनीभूत छलफल भएको छ।

चीन भ्रमणमा केन्द्रित रहेर प्रधानमन्त्री एवं एमाले अध्यक्ष ओली र कांग्रेस सभापति शेरबहादुर देउवासहित नेताहरूबीच छलफल भएको छ। शनिबारे प्रधानमन्त्री ओलीको उपस्थितिमा प्रधानमन्त्री नेतृत्वको प्रतिनिधिमण्डलका सदस्यहरूसँग पनि विमर्श भएको छ। त्यस क्रममा प्रधानमन्त्रीले दुई देशबीचको सम्बन्धलाई अझ सुमधुर बनाउने भ्रमणको मूल उद्देश्य भएकाले त्यसलाई पूरा गर्न सबैले आफ्नो स्थानबाट सक्रिय भूमिका निर्वाह गर्न निर्देशन दिनुभयो।

“हाम्रो चीन भ्रमण सफल हुनेछ। हामी त्यसकै निम्ति भागीधर प्रयास गर्छौं।”, प्रधानमन्त्री ओलीले भन्नुभयो, “राष्ट्रको गरिमा बढाउन र दुई देशबीचको मैत्रीपूर्ण सम्बन्धलाई अझ सुदृढ बनाउनेमा हाम्रो ध्यान

केन्द्रित हुनेछ।” परराष्ट्र मन्त्रालयका कायममुकायम सचिव अमृतबहादुर राई, शिष्टाचार महापाल विष्णुप्रसाद गौतम र उक्त मन्त्रालयका प्रवक्ता एवं उत्तरपूर्वी एसिया महाशाखा प्रमुख कुण्डप्रसाद ढकालले क्रमशः दुई पक्षीय सम्बन्धका समग्र पक्षका साथै कूटनीतिक व्यवहार, शिष्टाचार एवं समारोह र बिआर आई प्रेमवर्क बारे जानकारी दिनुभएको थियो। प्रवक्ता ढकालले सम्पर्क सञ्जाल विस्तार, लगानी, व्यापार, पर्यटन, कृषि र पूर्वाधार विकासलागत क्षेत्रमा सहयोग र सहकार्यका विषयमा चिनियाँ पक्षसँग धनीभूत छलफल हुने बताउनुभयो।

प्रधानमन्त्री ओलीले चीन भ्रमणको तयारीका क्रममा यही मङ्सिर १० गते पूर्वप्रधानमन्त्रीहरू र पूर्वपरराष्ट्रमन्त्रीहरूसँग छलफल गर्नुभएको थियो। यही मङ्सिर १३ गतेको मन्त्रिपरिषद् बैठकले प्रधानमन्त्रीको चीन भ्रमण र त्यसमा सम्मिलित प्रमण्डल स्वीकृत गरेको हो। भ्रमणका क्रममा प्रधानमन्त्री ओलीले

चीनका राष्ट्रपति सी चिनफिङसँग बेइजिङमा शिष्टाचार भेट गर्नुहुने कार्यक्रम छ भने आफ्ना चिनियाँ समक्षी लीसँग प्रतिनिधिमण्डलस्तरीय वार्ता गर्नुहुनेछ।

प्रधानमन्त्री ओलीसँग चीनको राष्ट्रिय जनकांग्रेसका स्थायी समितिका अध्यक्ष भाओ लेजिङले पनि भेटवार्ता गर्ने कार्यक्रम छ। उहाँले पेकिङ विश्वविद्यालयमा आयोजना हुने कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्नुहुने कार्यक्रम छ भने बेइजिङस्थित नेपाली राजदूतावास चाइना काउन्सिल फर द प्रमोशन अफ इन्टरनेसनल ट्रेड र नेपाल उद्योग वाणिज्य महासङ्घको संयुक्त आयोजनामा हुने नेपाल-चीन व्यापार मञ्चलाई सम्बोधन गर्ने कार्यक्रम छ।

प्रतिनिधिमण्डलमा प्रधानमन्त्रीपत्नी राधिका शाक्य परराष्ट्रमन्त्री डा आरजु राणा देउवा, प्रधानमन्त्रीका मुख्य सल्लाहकार विष्णुप्रसाद रिमाल, प्रधानमन्त्रीका आर्थिक तथा विकास सल्लाहकार डा युवराज खतिवडा, सहीय संसद्का सदस्यलागत रहनुहुनेछ। रासस

बिआरआई अन्तर्गत अनुदान उपयुक्त हुने नेपालको राष्ट्रिय हितलाई प्राथमिकतामा राखेर सरकार अघि बढ्छ : मन्त्री अधिकारी

कास्की । उपप्रधानमन्त्री एवं सहरी विकासमन्त्री प्रकाशमान सिंहले बेल्ट एण्ड रोड इनिसियाटिभ (बिआरआई) अन्तर्गत अनुदान नै उपयुक्त हुने विचार व्यक्त गर्नुभएको छ।

नेपाल प्रेस युनियन कास्कीले शनिबार पोखरामा आयोजना गरेको पत्रकार भेटमा उपप्रधानमन्त्री सिंहले बिआर आई परियोजनाअन्तर्गत सडक, सुरङ्कलागत भौतिक पूर्वाधार का क्षेत्र छनोट गरिनुपर्नेमा जोड दिनुभयो। “वर्तमान आर्थिक अवस्थाका कारण ऋणका लागि ऋण लिनु उपयुक्त नहुने देखिन्छ। परियोजना सम्पन्न हुन समय लाग्ने र पछि सरकारलाई ऋण लिनु गह्रो हुने भएकाले अनुदान लिनु उपयुक्त हुन्छ”, उहाँले भन्नुभयो।

गर्न, आर्थिक समृद्धि हासिल गर्न र जनताका भावनाअनुसार काम गर्न संसद्का दुई दूला दल मिलेर वर्तमान सरकार गठन भएको बताउँदै उहाँले सहमत र सहकार्यका आधारमा सरकार अघि बढिरहेको उल्लेख गर्नुभयो। सरकारले सहकारीसहित

काठमाण्डु । भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारणमन्त्री बलराम अधिकारीले नेपालको राष्ट्रिय हितलाई उच्च प्राथमिकतामा राखेर वर्तमान सरकार अघि बढ्न स्पष्ट पार्नुभएको छ।

प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको आसन्न चीन भ्रमणको सन्दर्भमा नेपाल-चीन हिमालयन मैत्री समाज र ट्रांसहिमालयन अनुसन्धान तथा अध्ययन प्रतिष्ठानद्वारा शनिबार आयोजित ‘नेपाल-चीन सम्बन्ध : बिआर आई कार्यान्वयन’ विषयक अन्तर क्रियामा उहाँले राष्ट्र र जनताको हितविपरित कुनै सम्झौता नहुने बताउनुभयो।

लागि आवश्यक परेको अवस्थामा सरकारले ऋण र अनुदान दुवै लिन सक्ने जनाउँदै मन्त्री अधिकारीले अहिले बाहिर सार्वजनिक भए जस्तो ‘चीनसँग ऋण नलिने’ भन्ने विषय हुँदै नभएको स्पष्ट पार्नुभयो। “सकेसम्म ऋण नलिने भन्ने हो, लिने परे उत्पादन मुलक क्षेत्रमा लगानी गर्ने हो”, उहाँले भन्नुभयो।

नेपाली कांग्रेसका नेता एवं पूर्वमन्त्री मीनेन्द्र रिजालले नेपालले आवश्यकता ठानेका उच्च प्राथमिकतायुक्त परियोजनाका लागि वैदेशिक सहयोग लिनुपर्नेमा जोड दिँदै छिमेकी चीनसँगको सम्बन्धलाई प्रगाढ बनाएर नेपालको विकासका लागि पहल गर्नुपर्ने

बताउनुभयो। नेकपा (एमाले)का नेता एवं पूर्वमन्त्री महेन्द्रबहादुर पाण्डेले राष्ट्रिय हितलाई केन्द्रमा राखेर चीनसँग बिआर आई सम्झौता अघि बढाउन उपयुक्त हुने सुझाव दिनुभयो। “मुलुकलाई अहित हुने प्रावधान छन् भने अनुदान वा ऋण दुवै

लिन हुँदैन”, उहाँले भन्नुभयो, “बिआरआई राष्ट्र हितमा छ भने लिऔं, छैन भने छाडौं।” एमाले नेता एवं पूर्वमन्त्री आनन्द पोखरेलले राष्ट्रिय सहमति कायम गरेर बिआर आई सम्झौता गर्नु उचित हुने धारणा देखावमा नभई आवश्यकताका आधारमा परि योजना छनोट गर्नुपर्ने बताउनुभयो। “बिआरआई आर्थिक विकास र क्षेत्रीय ‘कनेक्टिभिटी’ को वृहत अवधारणा हो”, उहाँले भन्नुभयो, “बिआरआई सम्झौता गर्नुपर्छ, यो सम्झौता गरिमा ऐतिहासिक अवसर गुम्नेछ।”

नेकपा (माओवादी केन्द्र)का नेता हिमाल शर्माेले बिआरआई अन्तर्गतका परियोजना छनोट र कार्यान्वयनमा राष्ट्रिय एकता कायम गरेर जानुपर्नेमा जोड दिँदै कार्यान्वयन सम्झौता नगरी अनुदान कि ऋण भनेर वहस गर्नुको अर्थ नभएको बताउनुभयो। चीनका लागि पूर्व नेपाली र जसूत लीलासँग पौड्यालले वैदेशिक सम्बन्धका आधारभूत विषयमा राजनीतिक दल र बौद्धिक जगतमा मौक्य हुनुपर्नेमा जोड दिनुभयो। “बिआरआई सम्झौतामा नेपालको सार्वभौम अधिकारमाथि किञ्चित अन्धकार पार्ने गरी शब्द, वाक्य र प्रावधान छैन”, उहाँले भन्नुभयो, “चीनसँग नेपालको सुख, दुःख र विश्वासको सम्बन्ध हो, कुनै हालतमा विश्वासको सङ्केत टुटाउन हुँदैन रासस

बिआरआई सबै पक्षको सहमतिमा कार्यान्वयन गरिने

काठमाण्डु । परराष्ट्रमन्त्री डा आरजु र णा देउवाले चिनियाँ परियोजना बेल्ट एण्ड रोड इनिसियाटिभ (बिआरआई) सम्बद्ध सबै पक्षको सहमतिमा कार्यान्वयन गरिने बताउनुभएको छ।

चिनियाँ विदेशमन्त्री वाङ यीको निमन्त्रणाका चीनको औपचारिक भ्रमण सम्पन्न गरी शनिबार स्वदेश फर्किनुभएकी उहाँले त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा सञ्चारकर्मीमाफ भन्नुभयो “बिआरआई परियोजनाको फ्रेमवर्कमा नेपालले सन् २०१७ मा नै हस्ताक्षर गरिसकेको छ। हाल यसको कार्यान्वयन योजनाबारे छलफल जारी छ। यो नेपाल र चीनबीचको सहमति र सम्भदारीका साथै नेपालमा पनि सबैको साझा सहमतिको आधारमा कार्यान्वयन हुनेछ।”

एक प्रश्नको जवाफमा मन्त्री डा र णाले अहिले नेपाल ऋण लिने अवस्थामा नरहेकाले चीन सरकारसँग यसै विषयमा छलफल भएको बताउनुभयो। उहाँले भन्नुभयो “यो परियोजना अनुदानमा कार्यान्वयन गर्ने नेपाली कांग्रेसले औपचारिक निर्णय गरिसकेको छ। यो

सत्ता साभेदार दल नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी ९एमाले०लाई अवगत छ। अनुदानमा नै यो परियोजना कार्यान्वयन गर्न हामीले छलफलबद्द गरिरहेका छौं।” नेपाल र चीनबीच सदियौंदेखि

घनिष्ठ एवं सम्बन्ध रहेको र यो मैत्रीपूर्ण सम्बन्धलाई अझ सुदृढ बनाई जनस्तरमा विस्तार गर्न दुई देशबीच समय-समयमा हुने उच्चस्तरीय भ्रमणको आदानप्रदानले महत्त्वपूर्ण योगदान भएको चर्चा गर्दै उहाँले

आफ्नो यो भ्रमण पनि त्यसैको निरन्तरता हो भन्नुभयो। आफ्ना चिनियाँ समक्षीसँग शुरुवार भएको भेटवार्ता द्विपक्षीय हितका विविध पक्षका साथै प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको आसन्न चीन भ्रमणमा केन्द्रित रहेको उहाँले जानकारी दिनुभयो।

दुवै देशमा विद्यमान अवसर र सम्भावनाहरूलाई आपसी हितका लागि भरपूर सदुपयोग गर्दै सम्बन्धलाई थप सुमधुर बनाउने विषयमा छलफल भएको उहाँले बताउनुभयो।

कर्जा भुक्तानी गर्ने सम्बन्धी ३५ दिने सार्वजनिक सूचना

प्रकाशित मिति: २०८१/०८/१६ गतेको जनकपुर टुडे राष्ट्रिय दैनिक यस ज्योति विकास बैंक लिमिटेडको शाखा कार्यालय बर्दियास, महोत्तरीबाट तपसिलमा उल्लिखित ऋणीले लिनु भएको ऋण कर्जाको समय समयमा तिनू बुझाउनु पर्ने साँवा, व्याज, वष व्याज, आदि तिनू बुझाउनुको लागि पटक पटक फोन मार्फत, मौखिक एवं लिखित रूपमा अनुरोध गरी तरताकेता गर्दा समेत बैंकको अनुरोधलाई वेवास्ता गरी कर्जा भुक्तानी नगर्नु भएकोले कर्जा भुक्तानी गर्ने सम्बन्धी ३५ दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

यो सूचना प्रकाशित भएको मितिदेखि ३५ दिनभित्र बैंकमा सम्पर्क राखी कर्जा सम्झौता बमोजिम बैंकलाई तिनू बुझाउनु पर्ने सम्पूर्ण बच्यौता रकम चुक्ता भुक्तानी गर्नुहोला। अन्यथा प्रचलित ऐन, कानून एवं यस बैंकसँग गरेको लिखत बमोजिम धितोमा रहेको चल अचल सम्पत्ति लिताम विक्री वा अन्य व्यवस्था गरी बैंकको लेना रकम अत्युल गरिनुका साथै ऋणी, जमानतीकर्ता समेत लाई कर्जा सूचना केन्द्रको कालोसूचिमा नाम सूचिकृत गर्न समेत लेखि पठाइने व्योहार यसै सूचनाद्वारा जानकारी गराइन्छ। साथै धितोमा रहेको समेत बैंकको सम्पूर्ण लेना रकम अत्युल उपर नभएमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३, बैंक तथा वित्तीय संस्थाको ऋण अस्थिरी ऐन, २०५८, प्रचलित ऐन कानून अनुसार ऋण अस्थिरी न्यायाधिकरणमा मूद्रा दायर गरी ऋणी तथा जमानतीकर्ताको अन्य चल अचल जायजेथा श्रीसम्पत्तिबाट समेत बाँकी लेना रकम अत्युल उपर गरिने हुँदा यथाशक्ति सम्बन्धित कर्जा चुक्ता गर्नु गराउनु हुन ऋणी, जमानतीकर्ता तथा सम्बन्धित सबैलाई यसै सूचनाद्वारा अनुरोध गरिन्छ।

क्र.सं.	ऋणीको नाम, ठेगाना
१.	नाम : लु के के यस रोडभेड प्रदेश सरकार, प्रदेश नं. २, उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, उद्योग वाणिज्य तथा उपभोक्ता हित संरक्षण निदेशनालय, धरलु तथा साना उद्योग कार्यालय दर्ता नं. ७७११/१३०२/०७७/०७८, दर्ता मिति: २०७८/०३/२४, पान नं. ६५१९३७२२, दर्ता मिति: २०७८/०१/१६ ठेगाना: महोत्तरी जिल्ला, बर्दियास वडा नं. १, प्रोप्राइटर: विष्णु माया सुनुवार सिंह
जमानतकर्ताको विवरण	
१.	नाम : कमल कुमार सिंह ना.प्र.नं. ३९६९२९३७, जि.प्र.का. धनुषा जारी मिति: २०४९/०३/०१
२.	नाम : विष्णु माया सुनुवार सिंह ना.प्र.नं. १७०१-०७-०७-०७-०७, जि.प्र.का. धनुषा जारी मिति: २०७७/०८/१४
३.	नाम : राजनारायण सिंह
४.	नाम : महादेव सिंह
५.	नाम : राजनारायण सिंह
६.	नाम : राजनारायण सिंह
७.	नाम : राजनारायण सिंह
८.	नाम : राजनारायण सिंह
९.	नाम : राजनारायण सिंह
१०.	नाम : राजनारायण सिंह
११.	नाम : राजनारायण सिंह
१२.	नाम : राजनारायण सिंह
१३.	नाम : राजनारायण सिंह
१४.	नाम : राजनारायण सिंह
१५.	नाम : राजनारायण सिंह
१६.	नाम : राजनारायण सिंह
१७.	नाम : राजनारायण सिंह
१८.	नाम : राजनारायण सिंह
१९.	नाम : राजनारायण सिंह
२०.	नाम : राजनारायण सिंह
२१.	नाम : राजनारायण सिंह
२२.	नाम : राजनारायण सिंह
२३.	नाम : राजनारायण सिंह
२४.	नाम : राजनारायण सिंह
२५.	नाम : राजनारायण सिंह
२६.	नाम : राजनारायण सिंह
२७.	नाम : राजनारायण सिंह
२८.	नाम : राजनारायण सिंह
२९.	नाम : राजनारायण सिंह
३०.	नाम : राजनारायण सिंह
३१.	नाम : राजनारायण सिंह
३२.	नाम : राजनारायण सिंह
३३.	नाम : राजनारायण सिंह
३४.	नाम : राजनारायण सिंह
३५.	नाम : राजनारायण सिंह

ज्योति विकास बैंक लि.
JYOTI BIKASH BANK LTD.
More than a Bank
(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “ब” वर्गको इजाजतपत्र प्राप्त वित्तीय संस्था)

केन्द्रीय कार्यालय: का.म.न.पा. वडा नं. ०१, कमलपोखरी, काठमाडौं, नेपाल
फोन नं. ०१-४२७३०६-१२
शाखा कार्यालय: बर्दियास, महोत्तरी, फोन नं. ०४४-५५०५६६,
Website: www.jyoti.bank.np, Email: info@jyoti.bank.np

थाइल्यान्डमा बाढीका कारण नौ जनाको मृत्यु, हजारौं विस्थापित

एएफपी ब्याङ्कक । दक्षिणी थाइल्यान्डमा भारी वर्षा पछि आएको बाढीले नौ जनाको ज्यान लिनुका साथै १३ हजार भन्दा बढी विस्थापित भएको अधिकारीहरूले शनिबार बताएका छन् । उद्धार टोलीहरूले डुङ्गा लगायतका सामग्रीको प्रयोग गरेर फसेका बासिन्दाहरूको उद्धार गर्ने प्रयास गरिरहेको उनीहरूले बताएका छन् । स्थानीय मिडियाहरूले प्रसारण

परिवारलाई प्रभावित गरेको तथा एजेन्सीहरूलाई तत्काल सहायता परिचालन गर्न निर्देशन दिएको देशको विपद् एजेन्सीले आधिकारिक पेज मार्फत जनाएको छ । विस्थापितहरूलाई विद्यालय तथा मन्दिरहरूमा अस्थायी आश्रय स्थलहरू स्थापना गरी स्थानान्तरण गरिएको प्रोत्तले जनाएको छ । तटीय सोर ला प्रान्तकी बासिन्दा नाम्पाले थाई

सेवा स्थगित गरेका छन् । छिमेकी उत्तरी मलेसियामा, वर्षाले यस हप्ता कमिमा ८० हजार मानिसहरूलाई अस्थायी आश्रयमा सार्न बाध्य गरेको बताउँदै विपद् अधिकारीहरूले कामिमा चार जनाको मृत्यु भएको बताएको पुष्टि गरेका छन् । थाई मौसम विभागले आगामी हप्तासम्म देशको दक्षिणका केही क्षेत्रहरूमा भारी वर्षा जारी रहन सक्ने चेतावनी दिएको छ । सरकारले प्रभावित बासिन्दाहरूलाई सहयोग गर्न उद्धार टोली तैनाथ गरेको छ भने प्रत्येक प्रान्तका लागि बाढी ग्रहणमा १.७ मिलियन डलर तोकिएको छ ।

थाई प्रधानमन्त्री पेतोइतार्न सिनावत्राले शुक्रबार सामाजिक सञ्जाल एक्समा "सकेसम्म चाँडो सामान्य स्थिति पुनः स्थापित गर्ने" लक्ष्य रहेको बताउनु भएको छ । वैज्ञानिकहरूले मानव निर्मित जलवायु परिवर्तनले मौसम ढाँचामा परिवर्तन निम्त्याइरहेको जनाउँदै यसले विनाशकारी बाढीको सम्भावना बढ्ने बताएका छन् ।

थाई प्रधानमन्त्री पेतोइतार्न सिनावत्राले शुक्रबार सामाजिक सञ्जाल एक्समा "सकेसम्म चाँडो सामान्य स्थिति पुनः स्थापित गर्ने" लक्ष्य रहेको बताउनु भएको छ ।

गरेका फुटेजमा बासिन्दाहरू तथा गाडीहरू बाढीको सडकमा डुबेको देखाइएको छ । "दक्षिणी थाइल्यान्डमा आठ प्रान्तमा आएको बाढीले पाँच लाख ५३ हजार ९२१ घर

पिबिएसलाई घट्टो खाद्यान्न आपूर्तिको बारेमा चिन्तित रहेको बताउनु भएको छ । नजिकैको पड्नी प्रान्तका दुई अस्पतालहरूले बाढीले चिकित्सा सुविधाहरूलाई क्षति पुगे भएकाले अस्पतालका

सर्वाधिक चर्चाकाबीच 'नेपाल प्रिमियर लिग' क्रिकेट सुरु

काठमाण्डु । राष्ट्रिय तथा अन्तर राष्ट्रियरूपमा सर्वाधिक चर्चा बटुलेको नेपाल प्रिमियर लिग (एनपीएल) फ्रेन्चाइज क्रिकेट प्रतियोगिता शनिबारदेखि काठमाण्डुमा सुरु भएको छ ।

नेपाल क्रिकेट सङ्घ (क्यान)को आयोजनामा आगामी पुस ६ गतेसम्म सञ्चालन हुने पहिलो संस्करणको उक्त प्रतियोगितामा विभिन्न आठ टोलीको सहभागिता रहेको छ ।

स्वदेशी तथा विश्व चर्चित खेलाडीको आगमनले पनि एनपीएलले बजारमा निकै चर्चा पाएको हो । त्यसो त तुलसी भई सिङ्गारिएको कीर्तिपुरस्थित त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेट मैदानको चर्चा पनि उतिकै छ । त्रिवि मैदानमा कैयौं खेल भए तर यसपटक भने आम दर्शकका लागि 'डिजिटल स्कोर बोर्ड' जडान गरिएको छ । यसले खेलाडी टिम र खेलप्रेमी दर्शकलाई त्रिवि मैदानमा टूलो स्क्रिनमा खेलको स्कोर र अपडेट हेर्न सहज हुनेछ । यही मद्द्तिर १२ गते नै टिकट बुक गरिसक्नुभएका इमार्डोल विदेशी खेलाडीको खेल हेर्न आफू निकै आतुर रहेको बताउनुभयो ।

त्यसो त एनपीएलमा विश्वचर्चित स्टार खेलाडीको सहभागिताले पनि प्रतियोगिता थप रोमाञ्चक हुने आशा गरिएको छ । विश्वचर्चित भारतीय खेलाडी शिखर धवनको आगमनले पनि नेपाली क्रिकेट खेलमा थप उत्साह थपिएको हो । भारतका लागि तीनवटै फर्म्याटमा खेलिसकेका स्टार खेलाडी धवन, न्यूजिल्यान्डका मार्टिन गप्टिलजस्ता स्टार खेलाडी पहिलो पटक नेपालमा लिंग खेल आउँदैछन् । त्यसमा जिम्मी निसम र बेन कटिङ जस्ता टी-२०का स्टार खेलाडीको सहभागिताले पनि एनपीएल निकै चर्चामा आएको हो ।

विश्वचर्चित खेलाडीसँगै एनपीएलमा लगानीकर्ता टोलीले पनि खेलाडीमा खर्च गर्न कुनै कन्जुस्योई गरेको देखिँदैन । फ्रेन्चाइज टिम किन्नेका लागि करिब रु तीन

करोड माथिसम्म खर्च गरेको छ । पोखरा एभेन्जर्सले करिब रु तीन करोड ५७ लाखमा फ्रेन्चाइज किनेको थियो । यस्तै कम खर्च गर्नुले पनि कम्तीमा रु एक करोडभन्दा माथि रकम फ्रेन्चाइज फि तिरेको छ ।

एनपीएलको अर्को आकर्षण भनेको खेलाडीले कार पाउनु पनि हो । नेपाली क्रिकेट इतिहामा खेलाडीले खेलेरै कार पाउने यो पहिलो पटक हुनेछ । क्यानका निवासी रमण थापाले त्रिवि मैदानमा चर्चित विदेशी खेलाडीको खेल हेर्न नगद पुरस्कार दिने भनिपता पनि हालसम्म के कति पुरस्कार दिने भन्ने विषयमा खुलाएको छैन ।

शनिबारको उद्घाटनमा खेलमा मधेश प्रदेशको प्रतिनिधित्व गर्ने टोली जनकपुर बोटल्सले विराटनगर किङ्ग्सको सामना गरेको छ । कीर्तिपुरस्थित त्रिभुवन विश्वविद्यालयको अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेट मैदानमा हुने उक्त उद्घाटन खेल दिउँसो १२:१५ बजे सुरु भएको थियो भने विराटनगर किङ्गसलाई आठ विकेटले पराजित गर्न सफल पनि भएको छ ।

जनकपुरको मार्की खेलाडीका रूपमा नेपाली राष्ट्रिय क्रिकेट टोलीका ओपनर तथा विकेटकिपर आसिफ शेख छन् । त्यस्तै टोलीको कप्तानमा भने राष्ट्रिय क्रिकेट टोलीका अर्का महत्वपूर्ण खेलाडी

विकेटकिपर अनिल शाह छन् । उनीहरूसँगै स्पिनर ललित राजवंशी र्पेश सिंह, किशोर महतो, अरनिकोप्रसाद यादव, तुलबहादुर थापा मगर, आकाश त्रिपाठी, शुभ कसाकर, शेर मल्ल र हेमन्त धामी छन् ।

जनकपुरले एनपीएलको उपाधि जित्ने खेलाडीदेखि पाकिस्तान र अमेरिकाका अनुभवी खेलाडीलाई भित्तीय सफल भएको छ । जसमा न्यूजिल्यान्डका जिमी निसम, अमेरिकाका जोशुआ ट्रोम्प, अमेरिकाका बसेर क्रिकेट खेल्ने श्रीलङ्काली मुलका लाहिरु मिलन्धा, पाकिस्तानका मोहमद मोहीसिन खान र इन्ड्यान्डका अलराउण्डर बेन माइक छन् ।

जनकपुर टोलीको मुख्य प्रशिक्षकमा भने राष्ट्रिय सिनियर क्रिकेट टोलीका पूर्वप्रशिक्षक पुबुदु दासानायक हुनुहुन्छ । दासानायकले सुरुआतमा सन् २०११ देखि २०१५ सम्म नेपाल टिमको प्रशिक्षण सम्हालनुभएको थियो । त्यसदौरा न उहाँकै प्रशिक्षणमा नेपालले आइसिसी विश्व क्रिकेट लिग डिभिजन चारदेखि एकसम्मको यात्रा तय गरेको थियो । त्यस्तै नेपालले विभिन्न समयमा क्रिकेटको छोटो चरण पार गर्दै सन् २०१४ मा बङ्गलादेशमा भएको विश्वकपमा सहभागितासमेत जनाएको थियो । उहाँकै प्रशिक्षणमा उपाधि जित्नेमा जनकपुर बोटल्स विश्वस्त रहेको छ । जनकपुरका कप्तान अनिल शाहले

आफ्नो टोलीको तयारीसँगै अभ्यास खेल पनि खेलेको र टोली सन्तुलित रहेको भन्दै टिम जित्नकै लागि मैदानमा उत्रिने बताउनुभयो ।

विराटनगर किङ्ग्सको मार्की खेलाडी एवम् कप्तान सन्दीप लामिछाने छन् । विश्वभरका फ्रेन्चाइज लिगको अनुभव बटुलेका कप्तान लामिछानेले विभिन्न देशमा फ्रेन्चाइज खेल्दा आफ्नो देशमा पनि विश्वका स्टारसहित राम्रो फ्रेन्चाइज लिग होस् भन्ने चाहना पूरा हुन लाग्दा खुसी लागेको बताउँदै जनकपुर विरुद्धको पहिलो खेलबाटै जित निकाल्ने गरी मैदानमा उत्रिने बताउनुभयो ।

विराटनगरमा कप्तान लामिछानेसहित लोकेश बम, प्रतिश जौसी, बसिर अहमद, राजेश पुलामी मगर, जितेन्द्रकुमार मुखिया, अनिल खरेल, दिपक बोहरा, सुभाष भण्डारी, नरेन भट्ट र मुनाल गुरुङ छन् । विदेशी खेलाडीमा ओमानका अकिब इल्यास, न्यूजिल्यान्डका मार्टिन गप्टिल, क्यानडाका निकोलास किर्टन स्काटल्यान्डका क्रिस सोल र अफगानिस्तानका इस्मल आलम छन् । टोलीको प्रशिक्षकमा केभिन ओब्राइन छन् । उक्त खेलको प्रत्यक्ष प्रसारण विश्वका टूलो प्रतियोगिता र लिग प्रसारण हुने 'स्टार स्पोर्ट्स' च्यानलमा हुनेछ ।

विभिन्न अध्येयनरत विद्यार्थीलाई टिकट मूल्यमा छुट

नेपाल प्रिमियर लिग (एनपीएल)मा त्रिभुवन विश्वविद्यालयमा अध्ययनरत सम्पूर्ण विद्यार्थीले टिकट मूल्यमा छुट प्रदान गर्ने नेपाल क्रिकेट सङ्घ (क्यान)ले जनाएको छ । क्यानका अनुसार त्रिवि क्रिकेट मैदानमा सञ्चालन हुने खेलमा त्रिवि विश्वविद्यालयमा अध्ययनरत सम्पूर्ण विद्यार्थीलाई ५० प्रतिशत छुट दिने जानकारी दिएको छ । प्रतियोगितामा जनकपुर बोटल्ससँगै विराटनगर किङ्ग्स, कर्णाली याक्स, काठमाडौँ गोर्खा, लुम्बिनी लायन्स, पोखरा एभेन्जर्स, चितवन राइजोर्ज र सुदूरपश्चिम रोयल्स गरी आठ टोलीको सहभागिता रहेको छ । रासस

सिरियाली विद्रोहीले अलेपोको 'धेरैजसो' भाग नियन्त्रणमा लिएको दाबी

बीबीसी काठमाण्डु । सिरियाका विद्रोही फौजले त्यहाँको दोस्रो टूलो सहर अलेपोको 'धेरैजसो' भाग नियन्त्रणमा लिएको यूकेमा मुख्यालय रहेको निगरानी समूह सिरिअन अब्जबैटरी फर ह्युमन राइट्सले जनाएको छ । उक्त संस्थाका अनुसार बुधवारदेखि सुरु भएको आक्रमणमा २० जना भन्दा धेरै सर्वसाधारणसहित ३०० जनाभन्दा धेरै मारिएका छन् । सिरियाली सरकारविरुद्ध वर्षौंयता भएको सबैभन्दा टूलो आक्रमण बताइएको छ ।

सन् २०१६ मा राष्ट्रपति बसर अल-असदको सेनाले परास्त गरेयता पहिलोपटक विद्रोहीहरू अलेपो पुगेका थिए । अलेपोमा रहेको विमानस्थल र सहरतर्फ जाने सबै सडक बन्द गरिएको सैन्य स्रोतले रोयटर्स समाचार संस्थालाई बताएको छ । टूलो प्रतिरोधको सामना नगरिने विद्रोहीहरूले "आधा अलेपो" कब्जा गरेको निगरानी समूहका निर्देशक रामी अब्देल रहमानले शनिवार एएफपी समाचार संस्थालाई बताएका छन् । उनका अनुसार "सरकारी सैनिकपछि हटेका कारण त्यहाँ कुनै पनि भिडन्त भएको छैन र एउटा गोली पनि चलेको छैन" ।

पछिल्ला दाबी र अवस्था

बुधवार विद्रोही र तीका सहयोगीले आक्रमण सुरु गरेयता नियन्त्रणमा लिएका अलेपो र इड्लिब प्रान्तका केही सहरहरूमा शुक्रबार पुनः आफ्नो नियन्त्रण कायम गरि एको सरकारी सेनाले बताएको थियो ।

इस्लामिक लडाकु समूह ताहिद अल-शाम 'एचटीएस' सम्बद्ध च्यानलमा पोस्ट गरिएका भिडिओहरूमा सहरमा विद्रोही लडाकुहरू देखिन्छन् । बीबीसी भेरिफाइले उक्त दृश्य अलेपोको पश्चिमी क्षेत्रको रहेको

पुष्टि गरेको छ । सन् २०११ मा प्रजातन्त्र पक्षधर विरोध प्रदर्शनहरूमा सरकारले दमन गरेपछि सुरु भएको गृहयुद्धमा पाँच लाख भन्दा धेरै मानिसहरू मारिएका छन् । जिहादीसहितका सशस्त्र समूहको एउटा लस्करले असद सरकारको विरोधमा देशमा चलिरहेको राजनीतिक उथलपुथलको फाइदा उठाउँदै सिरियाका कैयौं ठाउँ कब्जामा लिएको थियो । पछि रूस र अन्य सहयोगी देशहरूको सहयोगमा सिरिया सरकारले आफूले गुमाएका अधिकांश क्षेत्रमा पुनः आफ्नो नियन्त्रण कायम गरेको थियो । पछिल्लो समयसम्म विपक्षीहरूको पकड क्षेत्र रहेको इड्लिबमा एचटीएसको नियन्त्रण छ । तर टर्की समर्थित विद्रोही समूह र टर्कीको फौजको उपस्थिति पनि यो क्षेत्रमा छ ।

रूसको सहयोग

सिरियाली र रूसी विमानहरूले इड्लिब नजिकैका क्षेत्रमा शुक्रबार २३ वटा हवाई आक्रमण गरेको यूकेको निगरानी समूहले जनाएको छ । सिरियामा रहेका स्रोत सञ्जालको सहायतामा यो निगरानी समूहले आफ्नो काम गर्ने गरेको छ । जसका अनुसार रूसी आक्रमणमा चार जना सर्वसाधारण र १९ जना अन्य व्यक्तिहरूको मृत्यु भएको छ । रूसी सेनाले "अतिवादी शक्तिमाथि" बमबारी गरेको रूसी समाचार संस्थाले जनाएको छ । क्रेमलिनका प्रवक्ता दिमित्री पेस्कोभले "छिट्टै सुव्यवस्था कायम गर्न सिरिया सरकारलाई" सहयोग गर्ने बताएका छन् । उनले उक्त देशको सार्वभौमसत्तामाथि नै आक्रमण भएको बताएका छन् । शुक्रबार

विद्रोहीसम्बद्ध च्यानलहरूमा पोस्ट गरिएको विज्ञापितमा "हाम्रा फौजहरू अलेपो सहर प्रवेश गर्न सुरु गरेका छन्" भनिएको थियो । बीबीसीले पुष्टि गरेको एक भिडिओमा सशस्त्र मानिसहरू अलेपोको मध्यकालीन किल्लाबाट करिब सात किलोमिटर पर सहरको मध्य भागमा दौडिरहेको देखिन्छ । बीबीसीले पुष्टि गरेको अर्को दृश्यमा अलेपो विश्वविद्यालय नजिकैको क्षेत्रमा सामान बोकेका मानिसहरूको टूलो समूह देखिन्छ । यो भिडिओ एचटीएस सम्बद्ध सञ्चार माध्यमले विद्रोही सेना प्रवेश गरेको दाबी गरेको भन्दा तीन किलोमिटर टाढा रेकर्ड गरिएको हो । अलेपोका एकजना बासिन्दा सर्मदले एएफपी समाचार संस्थालाई "दिनरात क्षेप्यास्त्र र बमबारीको

आवाज सुनेको" बताएका छन् । "हामीलाई फेरी युद्ध होला र हामी हाम्रो घरबाट फेरी विस्थापित हुनुपर्ला कि भन्ने डर लागेको छ" । ५१ वर्षका उनले भने सिरियाका लागि संयुक्त र एट्ससङ्घका मानवीय सहायता संयोजक डेभिड कार्डेनले सर्वसाधारणमा देखिएको शत्रुताको प्रभावबाट आफू चिन्तित भएको बताएका छन् । "विगत तीन दिनदेखि जारी निरन्तरको आक्रमणमा आठ वर्षका बालक समेत मारि २७ जना सर्वसाधारणको ज्यान गएको छ" । उनले भने

सहयोगी राष्ट्र युद्धमा फसेका समयमा विद्रोह

सन् २०२० मा टर्की र सिरियाको प्रमुख सहयोगी रूसले उक्त क्षेत्रमा पुनः नियन्त्रणको प्रयासमा सेना अधि रोकनेगरी युद्धविराम गराएसँगै इड्लिबमा लडाईँ व्यापक मात्रामा कम भएको थियो । तर बुधवार एचटीएस र उसका सहयोगीहरूले आक्रमणको सामना गर्न आफ्नो तर्फबाट पनि प्रत्याक्रमण गरिएको बताएका छन् । उनीहरूले उक्त क्षेत्रमा बढ्दो तनाव कम गर्न सरकार र सरकार समर्थित मिलिसियाहरूलाई आग्रह गरेका छन् ।

सिरियाली सरकार र उसका सहयोगीहरू अत्यन्त तिरका युद्धमा अल्फएका समयमा यो घटना भएको हो । छिमेकी राष्ट्र लेबननमा इजरेली सेनाले इरान समर्थित हिजबुल्लाह आन्दोलनलाई कमजोर बनाएको छ । हिजबुल्लाहका लडाकुहरूले सिरियाली गृहयुद्ध उथलपुथल गराउन सहयोग गरेका थिए । इजरेलले सिरियामा पनि इरान र इरान समर्थित समूहसँग सम्बन्धित निशानाहरूमा हवाई आक्रमण अधि बढाएको छ ।

भारतमा आँधीका कारण विद्यालय बन्द

एएफपी बेंगलोर । भारतको दक्षिण क्षेत्रमा आएको शक्तिशाली चक्रवाती आँधीका कारण विद्यालयहरू बन्द गरिनुका साथै सयौं मानिसहरूलाई सुरक्षित आश्रयस्थलहरूमा सारिएको छ । चक्रवात फेब्रुअरी ७-८

कमिमा ४७१ जनालाई रहत शिविरहरूमा सारिएको इकोनोमिक टाइम्स अखबारले जनाएको छ । पछिल्लो समयमा चक्रवातहरू-उत्तरी अटलान्टिकमा आँधीबेहरी वा उत्तरपश्चिमी प्रशान्तमा टाइफुन जस्तै -उत्तरी हिन्द महासागरमा

किलोमिटर प्रति घण्टा को हवाको साथ तमिलनाडु राज्यमा अवतरण गर्ने पूर्वानुमान गरिएको भारतको मौसम ब्यूरोले जनाएको छ । पूर्वानुमानले माछा मार्ने मानिसहरूलाई पानीबाट टाढा रहन आग्रह गर्दै बढ्दो छालहरूले तल्लो तटीय क्षेत्रहरूमा बाढीको खतरा निम्त्याउने जनाएको छ । तमिलनाडुका धेरै जिल्लाहरूमा विद्यालय तथा कलेजहरू बन्द गरिनुका साथै

नियमित खतराको रूपमा देखा परेका छन् । यस हप्ताको सुरुमा श्रीलङ्काको तटमा फेब्रुअरीले छ जना बालबालिका सहित कम्तीमा १२ जनाको ज्यान लिएको थियो । वैज्ञानिकहरूले जीवाश्म इन्धनहरू जलनबाट सिर्जित जलवायु परिवर्तनका कारण विश्वको तापमान वृद्धि हुँदा आँधी बेहरी अझै शक्तिशाली हुँदै गइरहेको चेतावनी दिएका छन् ।

म्यानमामा ३१ जना थाई चालक दलका कर्मचारी पक्राउ, एको मृत्यु

एएफपी ब्याङ्कक । थाई माछा मार्ने डुङ्गाका ३० भन्दा बढी चालक दलका सदस्यहरूलाई शनिवार म्यानमामाको जहाजहरूसँगको भिडन्तपछि हिरासतमा लिइएको थियो । उक्त भिडन्तमा एक व्यक्तिको मृत्यु भएको नौसेना कमाण्डरले जानकारी

दिनुभयो । दक्षिणी प्रान्त रानोङका नौसेना कमाण्डर सुवात डोन्साकुलले भन्नुभयो, "एक थाई माछा मार्ने व्यक्तिको डुबेको र ३१ जनालाई म्यानमालागिएको छ । उनीहरूलाई कसले हिरासतमा राखेको छ भनी बताएको छैन ।" शनिबार घटना भएको

बेला म्यानमामाको जलक्षेत्रमा धेरै थाई माछा मार्ने डुङ्गा चलिरहेको सुनतले बताउनुभयो । "मृतकले आक्रमणको क्रममा पानीमा हाम फाले," उहाँले थप्नुभयो । सुनतले स्थानीय अधिकारीहरूलाई म्यानमामाका समकक्षहरूसँग वार्ता गर्न निर्देशन दिएको बताउनुभयो ।

पाकिस्तानमा भएको साम्प्रदायिक भडपमा थप १३ जनाको मृत्यु

एएफपी पेसावर । उत्तरपश्चिम पाकिस्तानमा भएको साम्प्रदायिक भडपमा थप १३ जनाको मृत्यु भएको स्थानीय अधिकारीले शनिबार बताएका छन् । अधिकारीहरूका अनुसार यो सँगै भडपमा

कुल मृत्युको संख्या १२४ पुगेको छ । पाकिस्तान सुन्नी बहुल देश हो, यद्यपि अफगानिस्तानको सीमा नजिकैको खैबर पख्तुनख्वा प्रान्तको कुर्म जिल्लामा टूलो शिया जनसंख्या छ । दुई समुदायहरू

दशकौंदेखि द्वन्द्वमा छन् । गत बिहीबार नयाँ लडाईँ सुरु भयो जब प्रहरी स्कर्टमा अन्तर्गत यात्रा गरिरहेका दुई अलग-अलग सवार भाँधि आक्रमण हुँदा ४० जना भन्दा बढी मानिसहरूको मृत्यु हुनुका साथै लडाईँ सुरु भएको थियो ।

कुर्म स्थानीय सरकारका एक अधिकारीले विगत दुई दिनमा भडपका कारण थप १३ जनाको मृत्यु भएको जनाउँदै मृतकहरूमा दुई जना सुन्नी र ११ जना शिया समुदायका रहेको उल्लेख गर्नु भएको छ । पछिल्लो समयमा "दुई पक्षबिच विश्वासको गम्भीर अभाव तथा दुवै पक्ष शत्रुता अन्त्य गर्ने सरकारी आदेशको पालना गर्न इच्छुक नरेको उहाँले नाम नछाप्ने सर्तमा बताउनु भएको छ ।

जापानमा 'नेपाल फेस्टिवल'

काठमाण्डू । नेपाल र नेपालीको जापानमा पहिचान, १४ औं नेपाल फेस्टिवलमार्फत नेपालमा पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने मूल नाराका साथ शनिबारदेखि जापानमा १४ औं 'नेपाल फेस्टिवल' सुरु भएको छ। गैरआवसीय नेपाली सङ्घ (एनआरएनए) जापान, जापानका लागि नेपाली राजदुतावास र नेपाल आदिवासी जनजाति महासङ्घ जापानको संयुक्त आयोजनामा भोलिसम्म टोकियोको नाकानो सिकिनोमोरी पार्कमा सञ्चालन हुने यस महोत्सवबाट नेपालको कला र संस्कृतिलाई विश्वसामु चिनाउने र प्रवासमा रहेका नेपालीलाई ऐक्यबद्धता गर्दै नेपालीहरूको अपनत्वको अनुभूति गराउन सहयोग पुग्ने बताइएको छ।

जापानमा नेपाल र नेपालीको पहिचान भत्कने नेपाली हाउस नामक बहुसांस्कृतिक केन्द्रको निर्माणका लागि सहयोग जुटाउन यो फेस्टिवलको आयोजना गरिएको एनआरएनए जापानले जनाएको छ। फेस्टिवलका आर्थिक सङ्कलन अभियान, स्टल बुकिङ, स्वयंसेवक टिम र विभिन्न वेशभूषा, मौलिक कला संस्कृति, नेपाली संस्कृतिका प्रतिभा देखाउने एनआरएनए जापानका अध्यक्ष तथा फेस्टिवल मूल आयोजक समितिका संयोजक नवीन निउरेले जानकारी दिनुभयो।

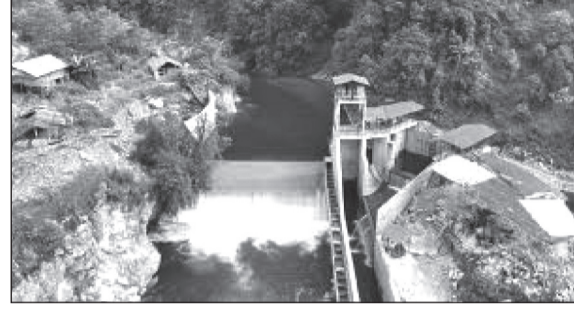

धार्मिक र सामाजिक सद्व्यवहारसहितको नेपाल हाउस निर्माण गराउने मुख्य योजनासहित यस वर्षको 'नेपाल फेस्टिवल' गरिन लागेको एनआरए जापानका उपाध्यक्ष कृष्ण शर्मा गैरेले बताउनुभयो। महोत्सवमा नेपाली खानाको र अन्य व्यापारिक प्रयोजनका गरी ४० वटा स्टल राखिएका छन्।

महोत्सवमा नेपाली मौलिक कला संस्कृति, सामाजिक रीतिरिवाज, पर्यटकीय स्थललगायत समेटिएको विभिन्न वृत्तचित्र तथा फोटो प्रदर्शनी गरिने एनआरए प्रवक्ता खगराज गौतमले जानकारी दिनुभयो। एनआरए जापानले सन् २०१२ देखि जापानमा यस किसिमको महोत्सव गर्दै आएको छ। रासस

सुपर काबेली 'ए' जलविद्युत् आयोजना निर्माण सम्पन्न : परीक्षण सफल

फुङ्लिङ । ताप्लेजुङको मिर्जिङ्हा गाउँपालिकामा निर्माण गरिएको सुपर काबेली 'ए' जलविद्युत् आयोजनाको परीक्षण सफल भएको छ। काबेली खोलाका निर्माण भएको सो आयोजनाको क्षमता १३ दशमलव ५ मेगावाट रहेको छ। आयोजनाका जनसम्पर्क अधिकृत मेघनाथ ढुङ्गानाका अनुसार

परीक्षण गत आइतबारदेखि सुरु भएको थियो। परीक्षण सफल भएसँगै नेपाल विद्युत् प्राधिकरणका प्राविधिकले अन्तिम जाँच तथा निरीक्षण गरी शनिबारसम्ममा आयोजनाबाट उत्पादित विद्युत् रष्टिय प्रसारण लाइनमा जडान गर्ने तयारी भइरहेको छ। उहाँका अनुसार आयोजनाबाट उत्पादित विद्युत् नेपाल विद्युत् प्राधिकरणको पाँचथरस्थित अमरपुर सब-स्टेशन (१३२ केभीए क्षमता) मार्फत रष्टिय प्रसारण लाइनमा जोडिनेछ। सिरिजङ्गा -८ याम्फुदिनको र

ते खोलामा अवस्थित विद्युत्गृहबाट अमरपुर सब-स्टेशनसम्मको करिब ३१ किलोमिटर दूरीमा रहेका प्रसारण लाइनको परीक्षण पनि सफल भएको छ। सुपर काबेली 'ए' जलविद्युत् आयोजना स्पो रिभर्स लिमिटेडले निर्माण गरेको हो। विर्स २०७९ मङ्सिर अन्तिम साताबाट सुरु भएको आयोजना

बीस वर्षदेखि व्यावसायिक कृषि कर्ममा रमाइरहेका चन्द्रवंशी परिवार

धरान । जिल्लाको बरहक्षेत्र नगरपालिका-९ श्रीलङ्का टपुका अर्जुन चन्द्रवंशीले गोल्भैडा खेतीबाट वार्षिक रु ३० लाख आम्दानी गर्दै आउनुभएको छ। विगत २० वर्षदेखि व्यावसायिक कृषि पेशामा आबद्ध उहाँले गोल्भैडा खेतीलाई प्रमुख उत्पादनको श्रोत बनाउनुभएको हो। श्रीलङ्का टपुका किसानका बारीमा अहिले मकै, सागसब्जी, आलु, कोपी, बोडीलगायत मौसमअनुसार तरकारी उत्पादन भइरहेका छन्। अर्जुनको व्यवसायमा उहाँका चार छोरा ले साथ दिइरहनुभएको छ। कृषि कर्मको आम्दानीबाट जीविकोपार्जन भइरहेको बताउँदै अर्जुनले गोल्भैडाबाट मात्रै सबै खर्च कटाएर रु २० लाख बचत हुने गरेको जानकारी दिनुभयो।

अहिले करिब चार बिघा क्षेत्रफलमा गोल्भैडा खेती गरिरहेको अर्जुनका छोरा श्रीराम चन्द्रवंशीले बताउनुभयो। गोल्भैडाबाट वार्षिक रु ३० लाख आम्दानी हुनेमा खेतीमा प्रयोग गर्ने मल, कर्मचारीलगायतको वार्षिक रु १० लाख जति खर्च हुने गरेको उहाँले बताउनुभयो। श्रीराम भन्नुभयो, "कृषिकर्म हाम्रो पुर्खौली पेशा हो। सुरुआती समयमा सागसब्जी, आलु, कोपिलगायत खेती गर्दै आएका थियौं। पछिल्लो समय गोल्भैडाबाट मन्यो आम्दानी हुन थालेपछि यसप्रति बढी आकर्षित हुन थालेका हौं।" गोल्भैडा अहिले थोकमा प्रतिकेजी रु एक सयमा फार्माबाट व्यापारीले खरिद गरेर लैजाने गरेका उहाँले बताउनुभयो। "गत असोजमा आएको

बाढीले चार कड्डा जति खेतीमा क्षति गयो। बारीमा छेको मल बगाउनुका साथै केही ढुबानमा पनि पयो। बाढीले करिब रु तीन लाख बढीको क्षति भएको थियो। अहिले भने मौसमले साथ दिएकाले उत्पादन राम्रो भइरहेको छ", श्रीरामले भन्नुभयो। गोल्भैडाको माग प्रशस्त भएकाले बजारीकरणको समस्या नरहेको उहाँले बताउनुभयो।

"उत्पादित कृषि उपज बजार बोकेर लैजानुपर्दैन। व्यापारी आफै गोल्भैडासहित अन्य सागसब्जी खरिद गर्न खेतबार भै आउनुहुन्छ। यहाँ आउनेलाई बजार मूल्यभन्दा रु २० कप रिले गरेका छौं", श्रीरामले भन्नुभयो। धनकुटा, धरान, इटहरी, गाईघाट, राजविराज, बराहक्षेत्रलगायत स्थानबाट व्यापारी फार्ममा गोल्भैडा खरिद गर्न आउने गरेका उहाँले जानकारी दिनुभयो। गोल्भैडा खेतीमा लगानी र दुःख बढी भए पनि मेहनत गरेअनुसार प्रशस्त उत्पादन हुने भएकाले नोक्सान नहुने श्रीरामले अनुभव सुनाउनुभयो। परिवारका चार दाजुभाइसहित थप २० जनाले रोजगारी पाएका उहाँले बताउनुभयो। गोल्भैडाको मौसममा कम मूल्यमा विक्री गर्नुपर्ने पनि बेमौसममा रु एक सयदेखि रु एक सय ५० सम्ममा विक्री हुने श्रीरामले जानकारी दिनुभयो। उहाँका अनुसार वार्षिक छ सय विन्टल बढी भोलभैडा विक्री हुने गरेको छ। अहिले करिब २० बिघा क्षेत्रफलमा कृषिखेती गर्दै आएको बताउँदै करिब चार बिघामा गोल्भैडा, चार बिघामा मकै र बाँकी जग्गामा कोपि, बोडीलगायत

सागसब्जी खेती गरिरहेको श्रीरामले जानकारी दिनुभयो।

जिल्लामा हाल आठ हजार एक सय ५३ हेक्टर क्षेत्रफलमा तरकारी खेती हुँदै आएको जिल्ला कृषि ज्ञान केन्द्रका सूचना अधिकृत प्रविनलाल श्रेष्ठले जानकारी दिनुभयो। "जिल्लाको बराहक्षेत्र नगरपालिकामा बढी मात्रामा गोल्भैडा, कोपी, बोडीलगायत सागसब्जीको प्रशस्त उत्पादन हुन्छ", उहाँले भन्नुभयो। उहाँका अनुसार गत असोजमा आएको बाढीले तीन सय ५४ हेक्टरभन्दा बढी खेती नष्ट गर्दा रु चार करोड ५२ लाख बराबरको क्षति भएको छ। सिँचाइ सुविधा, मलको उपलब्धतादगायत कारणले पछिल्लो समय नगरभित्र गोल्भैडासहित सागसब्जीको उत्पादन प्रशस्त हुन थालेपछि यहाँका अधिकांश परिवार यसतर्फ आकर्षित भएका नगरप्रमुख रमेश कार्कीले बताउनुभयो। "यहाँका करिब ९० प्रतिशत परिवार तरकारी खेतीमा आबद्ध छन्। श्रीलङ्का टपु तरकारी खेतीका लागि प्रख्यात क्षेत्र मानिनुका साथै बजार किरणको समस्या नभएकाले कृषकको आकर्षण बढेको हो", उहाँले भन्नुभयो।

नगरपालिकाले स्थानीय किसानलाई आत्मनिर्भर बनाउने उद्देश्यले जैविक तरकारीखेतीमा अनुदान, पशुपालन गर्नेलाई लगानीमा सहयोग, सिँचाइ सुविधा र उत्पादित वस्तुको बजार किरणमा सहजीकरण, प्राविधिक परामर्शलगायत क्षेत्रमा आवश्यक सहयोग गर्दै आएको नगरप्रमुख कार्कीले बताउनुभयो। रासस

हाटबजारमा चार हजार दुई सय किलो मास बिक्री

दमौली । तनहुँको आँबुखैँसी गाउँपालिका-५ का कृषकले मास बिक्री गरी एकैदिन ४० लाख ४० हजार आम्दानी गरेका छन्। उक्त वडाका खेउसिङ, भकुण्डी, मजुवा, डोडेका कृषकले उत्पादन गरेको मास शुक्रबार बिक्री गरेका थिए। आँबुखैँसी ३ मा सञ्चालन गरेको हाटबजारमा चार हजार दुई सय किलो मास बिक्री भएको गाउँपालिकाका कृषि शाखा प्रमुख सन्तोष केसीले जानकारी दिनुभयो। उहाँका अनुसार उक्त मास प्रति किलो रु दुई सयमा बिक्री गरेका छन्।

गरेर एउटा कृषकले बढीमा रु ६० हजारसम्म आम्दानी गरेका छन्। खेउसिङका कृषक चन्द्रबहादुर भुजेलले आफूहरूले उत्पादन गरेको मासले बजार पाउँदा यसखेतीतर्फ लामो हौसला मिलेको बताउनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, "मासको ढुवानी पनि गाउँपालिकाले नै गरिदिएको छ। उत्पादनक आधारमा अनुदानको व्यवस्था पनि मिलाउँदा कृषकलाई सहज भएको छ।" भकुण्डीका इश्वर गुरुङ, खेउसिङका इश्वर गुरुङ, मजुवाका मनबहादुर भुजेलले व्यावसायिक रुपमा मास खेती गरिरहनुभएको छ। आँबुखैँसी गाउँपालिका-५ का

वडाध्यक्ष सन्तोष गुरुङले गाउँ-गाउँ पुगेर मास सङ्कलन गरी हाटबजारसम्म ल्याउन वडाले सहजीकरण गरेको जानकारी दिनुभयो। गाउँपालिकाले विगत एक वर्षदेखि प्रत्येक शुक्रबार हाटबजार सञ्चालन गर्दै आएको छ। हाटबजारले स्थानीय कृषक र उपभोक्तालाई प्रत्यक्ष जोड्ने काम गरेको छ। गाउँपालिकाले सञ्चालन गरेको हाटबजार स्थानीय कृषि उपज विक्री वितरणका लागि प्रभावकारी थलोको रुपमा विकास भएको छ। हाटबजारमा प्रत्येक शुक्रबार कृषकले उत्पादन गरेका कृषि उपज वस्तु विक्री वितरणका

ल्याउँछन्। उपभोक्ता पनि कटिले शुक्रबार आउँछ र ताजा कृषि उपज सामग्री आउछ भनेर कुठ्छन्। हाटबजारमा स्थानीय मह, कोलभैडा, सिस्नु, गिउडा, अमला,

बेथेको साग, फर्सीको मुन्टा, दही, मोही, सिन्लीगान लगायतका दैनिक उपभोग्य वस्तु विक्री वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ। गाउँपालिकाले दश वर्षका लागि जग्गा भाडामा लिएर हाटबजार सञ्चालन गरेको गाउँपालिकाका अध्यक्ष शुक्र चुमानले जानकारी दिनुभयो। चुमानका अनुसार वार्षिक रु दश लाख ५० हजार भाडा तिर्ने गरी गाउँपालिकाले जग्गा भाडामा लिएको थियो। गाउँपालिकाका जुनसुकै वडाका कृषकले पनि आफूले उत्पादन गरेका सामग्री यहाँ ल्याएर बेच्न सक्ने उहाँले बताउनुभयो। रासस

विदेशी मुद्राको विनिमय दर

काठमाण्डू । नेपाल राष्ट्र बैंकले शनिबारका लागि विदेशी मुद्राको विनिमय दर निर्धारण गरेको छ। शनिबारका लागि तय भएको विनिमयदर अनुसार युरोपियन युरो, युके पाउण्ड स्टर्लिंग, क्यानेडियन डलर, जापानी येनलगायतको मूल्य बढेको छ। राष्ट्र बैंकका अनुसार अमेरिकी डलर एकको खरिददर एक सय ३४ रुपैयाँ ८८ पैसा र बिक्रीदर एक सय ३५ रुपैयाँ ४८ पैसा कायम भएको छ। युरोपियन युरो एकको खरिददर एक सय ४२ रुपैयाँ ४३ पैसा र बिक्रीदर एक सय ४३ रुपैयाँ ०६ पैसा, युके पाउण्ड स्टर्लिंग एकको खरिददर एक सय ७१ रुपैयाँ २१ र बिक्रीदर एक सय ७२ रुपैयाँ १७ पैसा, स्वीस फ्र्याङ्क एकको खरिददर एक सय ५३ रुपैयाँ १० पैसा र बिक्रीदर एक सय ५३ रुपैयाँ ०८ पैसा, क्यानेडियन डलर एकको खरिददर ९६ रुपैयाँ ३५ पैसा र

बिक्रीदर ९६ रुपैयाँ ७८ पैसा, सिङ्गापुर डलर एकको खरिददर एक सय रुपैयाँ ६४ पैसा र बिक्रीदर एक सय रुपैयाँ ०९ पैसा निर्धारण गरिएको छ। यस्तै, जापानी येन १० को खरिददर आठ रुपैयाँ ९९ पैसा र बिक्रीदर नौ रुपैयाँ ०३ पैसा, चिनियाँ युआन एकको खरिददर १८ रुपैयाँ ६३ पैसा र बिक्रीदर १८ रुपैयाँ ७१ पैसा, साउदी अरेबियन रियाल एकको खरिददर ३५ रुपैयाँ ९० पैसा र बिक्रीदर ३६ रुपैयाँ ०६ पैसा, कतारी रियाल एकको खरिददर ३७ रुपैयाँ र बिक्रीदर ३७ रुपैयाँ १७ पैसा कायम भएको छ। केन्द्रीय बैंकका अनुसार थाइ भाट एकको खरिददर तीन रुपैयाँ ९३ पैसा र बिक्रीदर तीन रुपैयाँ ९५ पैसा, युएई दिराम एकको खरिददर ३६ रुपैयाँ ७२ पैसा र बिक्रीदर ३६ रुपैयाँ ८९ पैसा, मलेसियन रिङ्गेट एकको खरिददर ३० रुपैयाँ ३४ पैसा र बिक्रीदर ३० रुपैयाँ ४८ पैसा तोकिएको छ। त्यस्तै, साउथ कोरियन वन एक सयको खरिददर ९ रुपैयाँ ६६ पैसा र बिक्रीदर ९ रुपैयाँ ७० पैसा, स्वीडिस क्रोनर एकको

खरिददर १२ रुपैयाँ ३६ पैसा र बिक्रीदर १२ रुपैयाँ ४२ पैसा र डेनिस क्रोनर एकको खरिददर १९ रुपैयाँ १० पैसा र बिक्रीदर १९ रुपैयाँ १८ पैसा तोकिएको छ। राष्ट्र बैंकले हङ्कङ डलर एकको खरिददर १७ रुपैयाँ ३३ पैसा र बिक्रीदर १७ रुपैयाँ ४१ पैसा, कुवेती दिनार एकको खरिददर चार सय ३८ रुपैयाँ ९६ पैसा र बिक्रीदर चार सय ४० रुपैयाँ ९२ पैसा, बहराइन दिनार एकको खरिददर तीन सय ५७ रुपैयाँ ७५ पैसा र बिक्रीदर तीन सय ५९ रुपैयाँ ३४ पैसा, ओमानि रियाल एकको खरिददर तीन सय ५० रुपैयाँ ३५ पैसा र बिक्रीदर तीन सय ५१ रुपैयाँ ९१ पैसा तोकिएको छ। यस्तै, भारतीय रुपैयाँ एक सयको खरिददर एक सय ६० रुपैयाँ र बिक्रीदर एक सय ६० रुपैयाँ १५ पैसा तोकिएको छ। राष्ट्र बैंकले यो विनिमय दर लाई आवश्यकतानुसार जुनसुकै समयमा पनि संशोधन गर्न सकिने जनाएको छ। वाणिज्य बैंकले तोकेको विनिमय दर भने फरक हुनसक्ने र अद्यावधिक विनिमय दर केन्द्रीय बैंकको वेबसाइटमा उपलब्ध हुने जनाइएको छ। रासस

मधेश प्रदेश सरकार						
भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय						
प्रदेश दुग्ध विकास बोर्ड						
जनकपुरधाम, धनुषा						
प्रस्ताव आह्वानको सूचना						
प्रथम पटक प्रकाशित मिति: २०८१/०८/१६						
यस प्रदेश दुग्ध विकास बोर्डको आ.व.२०८१/०८/२ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार तपसिल बमोजिमका कार्यक्रमहरू लागत साभेदारीमा संचालन गर्न यो सूचना प्रकाशन भएको मितिले २१ औं दिन (मिति २०८१/०९/०६) सम्म कार्यालय समयभित्र यस प्रदेश दुग्ध विकास बोर्ड, जनकपुरधाममा आवश्यक कागजातहरू रेकर्ड फाइलमा संलग्न राखी प्रस्ताव दर्ता गर्नु हुन यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। अन्तिम दिन विदा पर्न गएमा सोको भोलिपल्ट कार्यालय समय भित्र प्रस्ताव दर्ता गरिनेछ। कार्यक्रम संचालनका लागि प्रस्ताव/आवेदन फारमको ढाँचा बोर्डको वेबसाइट pddb.madhesh.gov.np वा बोर्डको कार्यालयबाट उपलब्ध गराइनेछ। यस सम्बन्धमा थप जानकारीको लागि यस बोर्डको पशु विकास अधिकृत श्री उपेन्द्र कुमार सिंह (मोबाइल नम्बर: ९८५४०३६४०५), अधिकृत श्री सुमित राय (मो.नं.९८५४०६००४१) र ना.प्रा.स. श्री दिपेन्द्र चौधरी (मो.नं.९८०५९१३०९०) लाई सम्पर्क गर्नु हुन अनुरोध छ।						
तपसिल						
क्र. सं.	कार्यक्रमको नाम	परिमाण (संख्या)	कार्यक्रम कूल बजेट	साभेदारी प्रतिशत	कार्यक्रम संचालन हुने जिल्लाहरू	आवश्यक मापदण्ड तथा साभेदारी संस्थाहरू
१	दैनिक ५००० लि. दुग्धको संकलन गर्ने निजि/सहकारी संस्थालाई रेफ्रिजेरेटेड भ्यानमा सहयोग	३	६० लाख	५० %	मधेश प्रदेशका ८ वटै जिल्लामा	१. रु.१० को हुलाक टिकट टाँसेको प्रस्ताव/आवेदन फारम २. आवेदकको नेपाली नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि ३. संस्था दर्ता/नविकरणको प्रतिलिपि ४. स्थायी लेखा नम्बर (एब्ल) प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि, ५. कर चुक्ता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि, ६. सहकारीको हकमा कार्यक्रम संचालनका लागि सहभागी हुने (बैठक) निर्णयको प्रतिलिपि ७. कर्मिमा दैनिक ५००० लि. दुग्धको संकलन गर्ने गरेको खुलाइएको स्थानिय तहको सिफारिस पत्र बोर्डले उपलब्ध गराएको ढाँचामा ८. प्रतिवद्धता पत्र बोर्डले उपलब्ध गराएको ढाँचामा ९. अन्य आवश्यक कागजातहरू
२	दैनिक २००० लि. दुग्धको प्रशोधन विविधिकरण गरी विक्री वितरण गर्ने व्यवसायी/संस्थालाई कोल्ड रुम निर्माणमा सहयोग	४	२० लाख	५० %	मधेश प्रदेशका ८ वटै जिल्लामा	१. रु.१० को हुलाक टिकट टाँसेको प्रस्ताव/आवेदन फारम २. आवेदकको नेपाली नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि ३. संस्था दर्ता/नविकरणको प्रतिलिपि ४. स्थायी लेखा नम्बर (एब्ल) प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि, ५. कर चुक्ता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि, ६. सहकारीको हकमा कार्यक्रम संचालनका लागि सहभागी हुने (बैठक) निर्णयको प्रतिलिपि ७. कर्मिमा दैनिक २००० लि. दुग्धको प्रशोधन/विविधिकरण तथा विक्रीवितरण गर्ने गरेको खुलाइएको स्थानिय तहको सिफारिस पत्र बोर्डले उपलब्ध गराएको ढाँचामा ८. प्रतिवद्धता पत्र बोर्डले उपलब्ध गराएको ढाँचामा ९. अन्य आवश्यक कागजातहरू
नोट :						
१. प्रस्ताव स्वीकृत गर्ने सम्पूर्ण अधिकार बोर्डमा निहित हुनेछ।						
२. उल्लेखित कार्यक्रमहरूको अनुदानको अधिकतम सिमा "कृषि क्षेत्रमा अनुदान परिचालन कार्यविधि, २०७६ (पहिलो संशोधन, २०७७)" अनुरूप हुनेछ।						

'गढीमाई मन्दिरमा सहज रूपमा दर्शन तथा पूजाअर्चना गर्ने वातावरण मिलाउनुपर्छ'

दुडे समाचारदाता
बारा । मधेश प्रदेशका गृह, सञ्चार तथा कानूनमन्त्री राजकुमार लेखिले धार्मिक, सांस्कृतिक एवं पुरातात्विक महत्व बोकेको विश्व प्रसिद्ध गढीमाई मन्दिरमा सहज रूपमा दर्शन तथा पूजाअर्चना गर्ने वातावरण मिलाउन लामुपर्ने बताएका छन् । शनिबार सुरक्षा समितिको बैठकमा मन्त्री लेखिले भारतको अयोध्यामा दिनहुँ अढाई लाखसम्म दर्शनार्थीहरू र मलालको दर्शन गर्ने गरेको प्रसंग उल्लेख गर्दै गढीमाईमा पनि तिने तहको सरकार मिलेर आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गर्नुपर्नेमा जोड दिए । उनले भारतका धार्मिक मेलाहरूको अवलोकन गर्नुहुँदा गढीमाईलाई मध्यस्थता मध्येका धार्मिकस्थलको अनिवार्य दर्शन गर्ने गरी माहोल मिलाउन लामुपर्ने धारणा राखे । "मधेश प्रदेश सरकारले गढीमाईमा बढीभन्दा बढी दर्शनार्थी आउने वातावरण बनाउन

भौतिक पूर्वाधारदेखि पर्यटकलाई आकर्षित गर्न आवश्यक सहयोगका लागि तयार छ । जनकपुरधामस्थित माता सीताको पुण्य भूमिबाट अयोध्या जोड्ने सर्किट विकास गर्ने कुरा छ, गढीमाईको मन्दिर बरियापुरबाट पनि अयोध्या जोड्ने सर्किटको निर्माण गर्न पहलकदमी लिन सरकार लागिपर्छ । यहाँहरूले पनि यसमा सहयोग गर्नुपर्छ", मन्त्री लेखिले भने ।

लागि कटिबद्ध भएर लामु उहाँले सुरक्षा प्रमुखहरूलाई आग्रह गरे । गढीमाई मेला मूल समितिमा अध्यक्ष उपेन्द्र यादवले मेलाको तयारीका बारेमा जानकारी दिँदै भरपुर सुरक्षाको माग गरेका थिए । बैठकमा मधेश प्रदेशका गृह, सञ्चार तथा कानून मन्त्रालयका सचिव उद्धवप्रसाद रिजाल, सशस्त्र प्रहरीका नायब महानिरीक्षक कालीदास धोवजी, राष्ट्रिय अनुसन्धान विभागका अनुसन्धान निदेशक माधव तिम्बिलसना र मधेश प्रदेशका प्रहरी नायब महानिरीक्षक लालमणि अचार्यलगायत बारा जिल्लाका सुरक्षा निकायका प्रमुखहरूको सहभागिता रहेको थियो ।

साताव्यापी विवाहपञ्चमी महोत्सव शुरु

दुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । प्राचीन मिथिलाको राजधानी जनकपुर धाममा परम्परा अनुसार विवाह पञ्चमीको साताव्यापी महोत्सव शुरु भएको छ । धार्मिक, सांस्कृतिक र सामाजिक महत्वको यस पर्वलाई भव्यताका साथ मनाउन मिथिलावासी उत्साहपूर्वक शुरु भएको छ ।

प्रत्येक पाँच वर्षको अन्तर लामा विशेष रूपमा भारतको अयोध्या रामजन्मभूमिबाट जन्ती आउने हुँदा उत्साह अर्भक थपिएको र विशेष व्यवस्था गरिएको जनकपुर धाम जानकी मन्दिरका महन्तका उत्तराधिकारी रामरोशन दास वैणले जानकारी दिए । उनले भगवान राम र माता सीताको पौराणिक विवाह उत्सवलाई जीवन्त बनाउन जनकपुर धाम अहिले चहलपहल र उत्साहले भरिएको बताए ।

उनले पञ्चवर्षीय विवाह महामहोत्सवको तयारीलाई व्यवस्थित बनाउन सम्पूर्ण मिथिलावासी लागि परेको बताउँदै भने, "यो मिथिलाको धार्मिक, संस्कृतित उत्सवसँग जोडिएको पर्व हो, जसको तयारीमा प्रत्येक वर्ष मिथिलाका प्रत्येक नागरिक खुला मनले लाग्नु र अयोध्याबाट आएका पाहुनाका लागि खाना तथा वासको व्यवस्था पनि पूर्णरूपमा हाम्रो जिम्मेवारी हो ।"

जसअन्तर्गत जनकपुरधामका मारवारी सेवा समिति, कलवार कुट्टी, सुडी कुट्टी, रीनियार सेवा समितिले आवासको व्यवस्था गरिएको छ भने सो स्थानका भोजनको व्यवस्था जानकी

मन्दिरको तर्फबाट आयोजना हुने महन्तका उत्तराधिकारी रामरोशन दासले बताए । महन्तका उत्तराधिकारी दासका अनुसार विवाह पञ्चमीको अवसरमा जनकपुरधामवासी मात्र नभएर स्थानीय सरकार तथा यहाँका युवा क्लबहरू पनि तयारीमा जुटेका छन् । यहाँका चौक चौराहा मठ मन्दिरहरू पनि सजाउन थालिएका छन् । त्यस्तै जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकाले पनि विवाह पञ्चमी तयारीमा तीव्र रूपमा लागेको छ । त्रेता युगमा भगवान राम र माता सीताको विवाहलाई स्मरण गर्दै मनाइने विवाह पञ्चमी महामहोत्सवलाई सफल बनाउन जनकपुरधाम उपमहानगर

पालिकाले विशेष तयारी गरिरहेको छ । जनकपुरधाममा नेपाल र भारतलगायत विभिन्न देशबाट लाखौं तीर्थयात्री र पर्यटकको आगमन हुने भएकाले उपमहानगर पालिकाले व्यवस्थापनका लागि विभिन्न उपायहरू अपनाएको छ । जसअन्तर्गत रांगभूमि मैदानका हुने धनुष यज्ञका लागि पाँच सय दर्शनार्थीहरूका मञ्च व्यवस्थापनको कार्य भइरहेको छ भने जनकपुरधाम आउने श्रद्धालु भक्तजनहरूको विश्रामका लागि धनुष यज्ञ मञ्चभन्दा दक्षिणतर्फ पाँच हजार श्रद्धालु अटाउने क्षमताको विश्रामस्थल निर्माण गरिँदै छ भने तिरहुतिया गाछीमा पनि विश्रामका लागि पण्डा लगाउने तयारी भइरहेको जनकपुर

धामको प्रमुख मनोजकुमार साहले जानकारी दिए । अयोध्याबाट आएका पाँच सय जना जन्तीका लागि कलवार कुट्टीमा व्यवस्था गरिने बताए । त्यस्तै, यातायात व्यवस्थापनका लागि जनकपुरधाम प्रवेश गर्ने मुख्य चारवटा नाकामा तुला सवारी साधन व्यवस्थित गरिनेछ, जहाँ जटही नाकाबाट आउने सवारी साधनलाई हनुमाननगर, मुजेलिया भएर आउने सवारीलाई कब्ज हल, पुलचोकबाट आउनेलाई बावन विद्या र कपिलेश्वर भएर आउनेलाई सवारीलाई कपिलेश्वरको अस्थायी बसपार्क राख्ने व्यवस्था मिलाइएको नगर प्रमुख साहले बताए । यसैगरी, उपमहानगर पालिकाले विवाह पञ्चमी लक्षित विभिन्न स्थानमा एक सयभन्दा बढी अस्थायी शौचालयको व्यवस्था गरिएको छ भने उपमहानगर, जानकी मन्दिर तथा युवा क्लब र सुरक्षा निकायको समन्वय र सहकार्यमा विवाह पञ्चमीलाई व्यवस्थित बनाउने तयारीमा जुटेको बताए । जनकपुरधाम उपमहानगर पालिकाले एक सय एनसीसी क्याडर र पाँच सय स्वयम सेवक परिचालन गर्ने छ भने नगर प्रमुख साहले श्रद्धालुहरूका लागि सुले व्यवस्था मिलाउन प्रदेश सरकारसँग पनि आग्रह गरेको बताए । उनले भने, "विवाह पञ्चमी लक्षित जनकपुरधामका मुख्य सडक, गल्ली र मठमन्दिर क्षेत्रलाई सफा र व्यवस्थित बनाउन व्यापक सरसफाई अभियान सञ्चालन गरिएको छ । जहाँ जानकी मन्दिर वरपरका सार्वजनिक स्थानमा फोहोर व्यवस्थापनका लागि डस्टबिन राख्ने व्यवस्था समेत गरिएको छ ।"

त्यसैगरी मङ्सिर १६ गते (आइतबार) नगर दर्शन, १७ गते पुष वाटिका फुलवारी लिला १८ गते धनुष यज्ञ र बारात आगमनको स्वागत पनि त्यही दिन हुन्छ । १९ गते तिलकोत्सव, २० गते मटकोर महोत्सव, २१ विवाह महोत्सव र २२ गते र मकलेवा उत्सवको आयोजनापछि साताव्यापी विवाह पञ्चमी महोत्सव सम्पन्न हुनेछ । आयोज्यबाट आएका अतिथिहरूलाई २३ गते स-सम्मान बिदा गरेपछि उनीहरू आयोज्य फर्किने छन् ।

रेलमा अपांगलाई विशेष व्यवस्थाको माग

दुडे समाचारदाता
जनकपुरधाम । अपांग समाज जनकपुर धामले नेपाल रेल्वेमा यात्रा गर्ने अपांगता भएका व्यक्तिहरूका लागि छुट्टै विशेष व्यवस्था गर्न माग गरेको छ । जनकपुरधाममा मङ्सिर १८ गते मनाउन लागिएको अन्तर्राष्ट्रिय अपांग दिवसको बारेमा जानकारी दिन शनिबार आयोजना गरिएको पत्रकार सम्मेलनमा अपांग समाज जनकपुरधामका अध्यक्ष शत्रुघनलाल कर्णले नेपाल रेल्वेमा दैनिक यात्रा गर्ने अपांगता भएका व्यक्तिहरूलाई रेलको बोगीमा चढ्न समस्या भएको जानकारी दिए ।

सिट नपाएपछि यात्रा गर्नमा धेरै समस्या हुने गरेको भन्दै केही सिट अपांगता भएकाहरूका लागि सुरक्षित गर्न माग गरे । उनले हिन्दुहरूको आस्थाको केन्द्र रहेको जानकी मन्दिरसहित मधेश प्रदेशको कुनै पनि सरकारी कार्यालय अपांगमैत्री नभएको भन्दै प्रदेश सरकारले नयाँ निर्माण गर्ने पूर्वाधारलाई

अपांगमैत्री बनाउनु पर्नेमा जोड दिए । नेपाल सरकारको २०७८ सालको जनगणना अनुसार मधेश प्रदेशमा ९१ हजार ७०३ जना अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू रहे पनि प्रदेश सरकारले उनीहरूको लागि कुनै ठोस नीति निर्माण गर्न नसकेको आरोप लगाए । अपांग समाज जनकपुरधामका सल्लाहकार किरण पासवानले संसारको कुल जनसंख्याको १५ प्रतिशत व्यक्ति कुनै न कुनै रूपमा अपांगताको अवस्थामा जीवन जिउन बाध्य रहेको बताए । अपांग समाज जनकपुरधामका सचिव उपेन्द्र र उतले लैजिक हिसाविरुद्धको १६ दिने अभियान अन्तर्गत मङ्सिर १९ गते जनकपुरधाममा राष्ट्रिय अपांग पुनर्स्थापना केन्द्रको आयोजन र अपांग समाज जनकपुरधामको समन्वयमा मधेश प्रदेशभरि का मधेशी अपांग महिलाको सम्मेलन गर्न लागिएको जानकारी गराए ।

अपांग दिवसको अवसरमा समाजले प्रभातफेरी गर्ने

दुडे समाचारदाता
जनकपुरधाम । अपांग दिवसको अवसरमा अपांग समाज जनकपुरधामले कार्यक्रमको आयोजना गर्ने भएको छ । समाज जनकपुरधामका अध्यक्ष धिरेन्द्र लाल कर्णले शनिबार पत्रकार सम्मेलनको आयोजना गर्दै मंसिर १८ गते अन्तरराष्ट्रिय अपांग दिवसको अवसरमा जनकपुरधाममा प्रभात फेरी र दिप प्रज्वलनको आयोजना गर्ने जनाएका छन् । उनले अपांग दिवसको दिन जनकपुरधामको रेल्वे स्टेशन देखि रयाली प्रदर्शन गर्दै नगर परिक्रमा गर्ने र सोही दिन साँझमा रेल्वेस्टेशनकै कम्पाउण्डमा दिप प्रज्वलन गर्ने जानकारी दिए । अध्यक्ष कर्णले प्रभात फेरी सँगै जनकपुरधाम स्थित रेल्वे स्टेशन अपांग मैत्री नहनेको अपांग मैत्री बनाउन सरकारलाई दबाव दिने उद्देश्यका साथ सांकेतिक रयाली समेत

प्रदर्शन गरिने बताए । त्यसैगरी मंसिर १९ गते मधेशी महिलाको पिडा सम्बन्धि कार्यक्रम गरिने उनले जानकारी दिए । साथै अपांग समाजलाई पहिचानका लागि निर्देशक समिति समेत गठन गरिने भएको छ । अपांगता भएको व्यक्तिहरूको अधिकारलाई विश्वव्यापी रूपमा स्थापीत गर्ने प्रयासको क्रममा सन १९९२ लाई संयुक्त राष्ट्रसंघले अन्तर्राष्ट्रिय अपांगता वर्षको रूपमा

घोषणा गरेको थियो । अपांगता भएका व्यक्तिहरूका सवालमा विश्वव्यापी रूपमा काम गर्न १९८३ मा राष्ट्रसंघले अपांगता सम्बन्धी दस वर्षे विश्व कार्ययोजना लागु गरेको थियो । सन १९९२ मा यस दस वर्षे कार्य योजनाको विश्वव्यापी रूपमा भएको कार्यान्वयनको समिक्षा गर्दै ३ डिसेम्बरलाई अपांगता भएका व्यक्तिहरूको अन्तर्राष्ट्रिय दिवसको रूपमा मनाउन थालिएको हो ।

मधेश प्रिमियर लिग चैत ५ मा हुने

दुडे समाचारदाता
राजविराज । मधेश प्रिमियर लिगले सिजन ३ को क्रिकेट प्रतियोगिता चैत ५ गतेबाट हुने जनाएको छ ।

राजविराजमा शनिबार पत्रकार सम्मेलन आयोजना गर्दै लिगका अध्यक्ष ई. संजिव नारायण यादवले खेलाडीको र जिप्ट्रेशन शुरु गरिएको जनाएका छन् । उनले यस सिजन ३ प्रतियोगितामा अक्सनबाट खेलाडी छनौट गरिने र प्रत्येक टिममा भ्रपा देखि कंचनपुर सम्मका मधेश क्षेत्रबाट ७ जना खेलाडी तथा नेपाल भरिबाट ४ जना खेलाडी रहने बताए ।

मधेश प्रिमियर लिगमा कूल १० वटा टिमको सहभागिता रहने बताउँदै अध्यक्ष यादवले प्रतियोगिताको ६० प्रतिशत खेल राजविराज स्थिति पविमावि खेल मैदान र राजरंगशाला मैदान हुने तथा बाँकी ४० प्रतिशत खेल विरगंज र जनकपुरमा खेलाइने बताए । यस प्रतियोगिताको लागि

मधेश प्रदेश सरकार सँग समन्वय गरेर मधेश प्रिमियर लिगको नाउँमा राखिएको ५० लाख बजेट ल्याउने प्रयास गरिने अध्यक्ष यादवको भनाइ छ । "मधेश प्रदेश सरकारले मधेश प्रिमियर लिगको नाममा ५० लाख बजेट राखेको छ, त्यो ल्याउन समन्वय गरिनेछ । तर, मधेश सरकारले सो बजेट नदिएपनि सिजन ३ को आयोजना गरिने छ" यादवले भने । सन् २०१५ बाट शुरु भएको मधेश प्रिमियर लिग २०१६ मा सिजन २ भएको ८ वर्षपछि

सिजन ३ हुन लागेको छ । अनेक बाधा अवरोधका कारण सिजन ३ खेलमा ढिलाई भएको लिगका उपाध्यक्ष तीर्थनारयण दासले बताए । उनले सबैको सहयोगबाट सिजन ३ सफलता पूर्वक सम्पन्न हुने विश्वास व्यक्त गरे । यसका साथै पत्रकार सम्मेलनमा उपाध्यक्ष ई. सुधिर कुमार मंडल, सचिव ई. राहुल देव, सह-सचिव ई. भूपेन्द्र कुमार मिश्रा, दिपेश यादव, शंकर दास, संतोश यादवलगायतकाहरूको सहभागिता रहेको थियो ।

अवैध काठसहित एकजना पक्राउ

दुडे समाचारदाता
रौतहट । डिभिजन वन कार्यालय चन्द्रनिगाहपुरस्थित सशस्त्र वन सुरक्षा गस्ती टोलीले सालको अवैध काठसहितको पिकअप भ्यान बरामद गरेको छ । वनले भ्यानका चालकलाई समेत पक्राउ गरि अनुसन्धान थालेको छ । पक्राउ परेको भ्यान र चालकलाई वनले शुक्रबार सार्वजनिक गरेको छ । धन्सार सव डिभिजन पोष्टका रेन्जर विकाश लामिछानेको नेतृत्वमा गएको गस्ती टोलीले बिहीबार राती

महेन्द्र राजमार्ग स्थित धन्सार पुल देखि २ किलोमिटर पूर्व लच्छामा साढे ८५ क्यूबिफिट अवैध सालको काठ लोड भएको ना २ च ९३१९ नम्बरको वोलोरो पिकअप बरामद गरेको छ । काठसहित पिकअप चालक जितेन्द्र चौधरी पक्राउ गरिएको डिभिजन वन प्रमुख हेमन्तकुमार साहले जानकारी दिए । उनले भने, 'काठ कहाँबाट ल्याएको भन्ने सोधपछि भइरहेको छ, सवारी नियन्त्रण अनुसन्धान जारी छ । तस्करको नाईकेहरू पता लगाउने काम भइरहेको छ ।'

लुटपाट गरेको आरोपमा पक्राउ

दुडे समाचारदाता
जलेश्वर । महोत्तरीमा संगठित रूपमा डकैती तथा लुटपाट गर्ने हतियारधारी समूहलाई प्रहरीले पक्राउ गरी सार्वजनिक गरेको छ । भारतीय नागरिकले महोत्तरीको गौशालामा डेरामा लिएर पैसेवरुप रूपमा डकैती तथा लुटपाट गर्ने समूहलाई प्रहरीले पक्राउ गरी शुक्रबार सार्वजनिक गरेको छ ।

महोत्तरी प्रहरीले एक महिलासहित ६ जनालाई पक्राउ गरी सार्वजनिक गरेको छ । फरक फरक स्थानमा एउटै समूहले लुटपाट गरेको आरोपमा ६ जनालाई पक्राउ गरिएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय महोत्तरीका प्रहरी नायव उपरीक्षक सन्तुलाल प्रसाद जैसवारले बताए । भारत बिहार सितामढी शिवनगर फुलहटा घर भएका महोत्तरीको गौशालामा डेरा लिएर बस्दै आएका ३० वर्षीय डाक्टर भन्ने प्रमोद कुमार साह,

सन्जु देवी साह लाई पक्राउ गरिएको छ । उनीहरू श्रीमान श्रीमती रहेको प्रहरीले जनाएको छ । लुटपाटमा संलग्न सीतामढीस्थित जानकीनगरका ५२ वर्षीय रनिहर साह, सितामढी विष्णुपुर बस्ने सुधिर भण्डारी, महोत्तरी गौशाला-९ स्थित बिसहरपुरका २८ वर्षीय ललन साह, गौशाला-६ फुलकाहाका २६ वर्षीय राकेश कुमार यादवलाई पक्राउ गरिएको प्रहरी नायव उपरीक्षक जैसवारले बताए । पक्राउ परेका आरोपितहरूसँगै लुटपाट गर्ने ४ जना भारतमा पक्राउ परेको जैसवारले

बताए । लुटेरा समूहले महोत्तरीको औरही, गौशालाको निगौल, बटौवा, इमली बजार, रजखोर मा हातहतियार देखाएर लुटपाट गरेका थिए । लुटपाटमा संलग्न ६ जनालाई पक्राउ गरी प्रहरीले हातहतियार तथा खरखजानामा, चोरी/डाका (लुटपाट) र संगठित अपराध मुद्दा दर्ता गरी अनुसन्धान भइरहेको प्रहरी नायव उपरीक्षक जैसवारले बताए । महोत्तरी प्रहरीले लुटेर हरूबाट विभिन्न स्थानबाट लुटपाट भएको मोबाइल, गहना लगायतका समानहरू समेत बरामद गरेको छ ।

सुरक्षित अन्न भण्डारण गरौं

- भण्डारण गर्नुभन्दा पहिला अनाजलाई राम्ररी सुकाओं,
- अन्नलाई सफा, सुख्खा, कम आद्रता भएको ठाउँमा राखौं,
- भकारी वा अन्न राखेको भाडोलाई भुईँमानराखौं, काठ वा फूल्याकमाथि राखौं,
- स्टिल वा टिनका भाडाँमा अन्न ओसिन नदिन भित्रबाट पेन्ट गरेर मात्र राखौं,
- भण्डारण गर्ने कोठामा हावाको राम्रो बन्दोबस्त मिलाओं,
- अन्न भण्डारणको समय-समयमा निगरानी गरौं,
- अन्न भण्डारणमा लाग्ने घुन, किराहरूको ब्यवस्थापनका लागि रसायनिक विषादीको साटो स्थानीयस्तरमा उपलब्ध हुने जैविक प्रविधिको प्रयोग गरौं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड